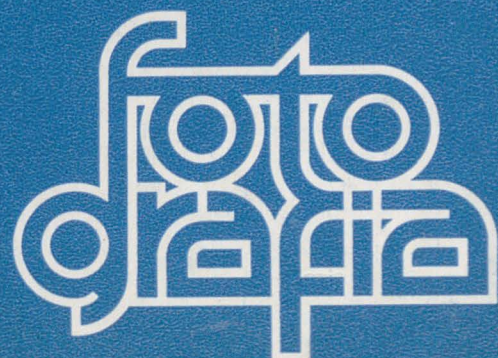
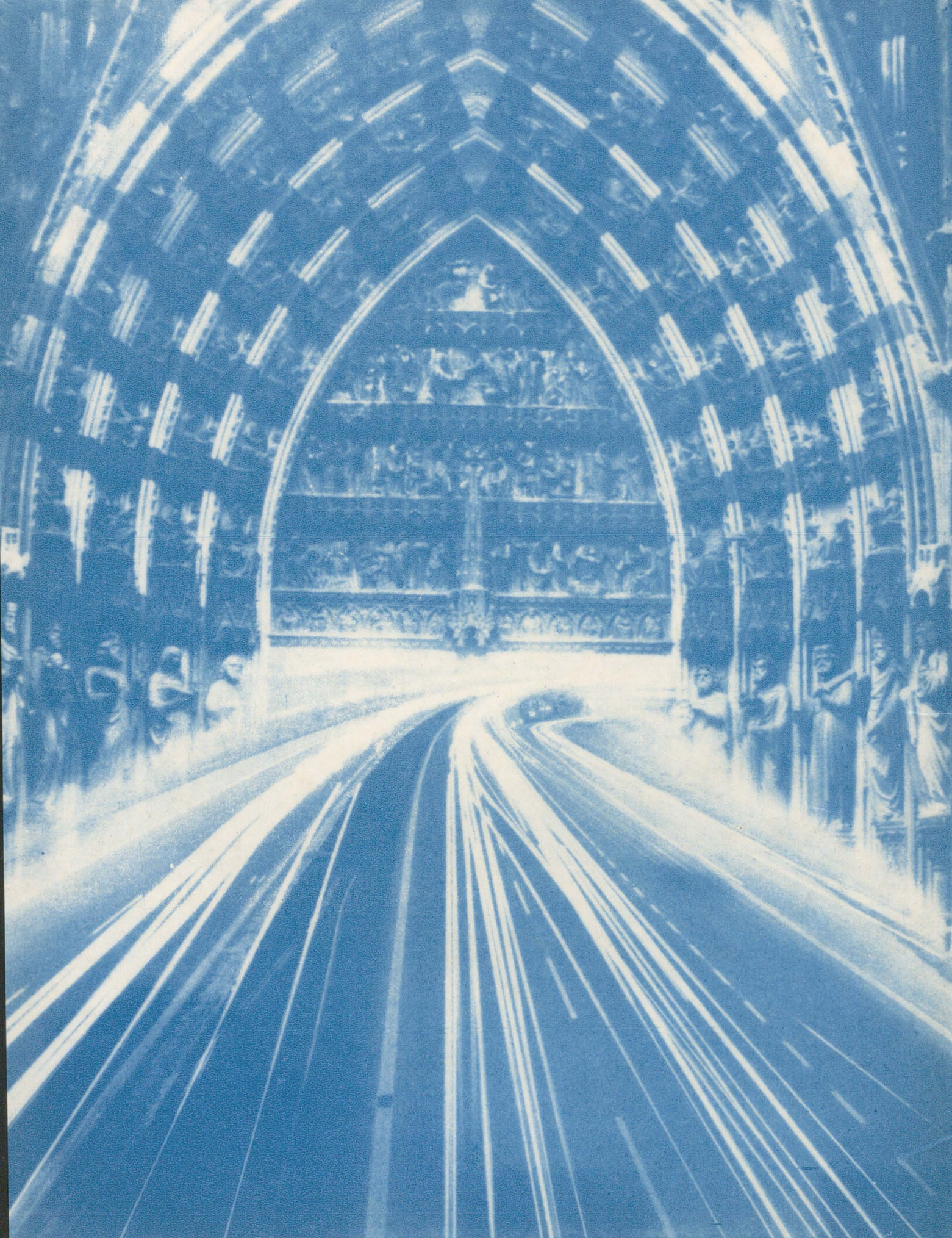

ASOCIAȚIA ARTIȘTILOR
FOTOGRAFI

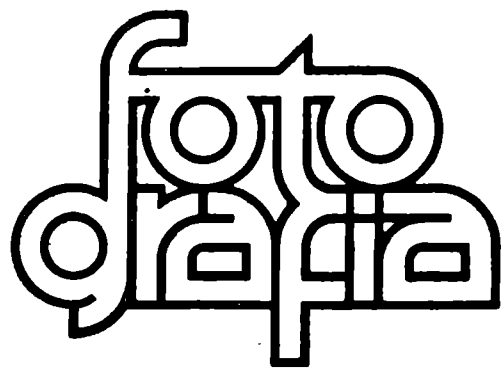

Jan Spichal – Fără titlu

– Jan Spichal – Fără titlu →

PUBlicație RECUNOSCUTĂ DE **FIAP**

FOTOGRAFIA este un buletin intern RECUNOSCUT DE FIAP și editat de Asociația Artiștilor Fotografi din Republica Socialistă România, București, 70700 Căsuța Poștală 1-223, tel. 90-14.95.58.

În dorința de a îmbunătăți și diversifica conținutul publicației noastre, cititorii sînt rugați să ne trimită articole, informații, note sau alte materiale care pot trata orice subiect considerat util a fi cunoscut și de alți iubitori ai artei fotografice. Redacția mulțumește anticipat pentru colaborare.

Materialele publicate în „FOTOGRAFIA” exprimă opiniile autorilor și nu, în mod obligatoriu, pe cele ale redacției.

Costul unui abonament (șase numere anual) este de lei 120 (90 + 30 taxe poștale), care se pot expedia prin mandat poștal în contul nostru de virament Nr. 45.10.3.37.2 de la BNRSR - Filiala sectorului, 1, trimițindu-ne totodată și o înștiințare cu adresa completă (în șase exemplare) pentru primirea publicației.

I. P. „Filaret” — București
Str. F-ca de Chibrituri 9-11
Comanda 1073/1985

SUMAR

Nr. 164 2—3/1985

- Cîteva reflecții asupra albumului lui George Șerban, „Viena” **Hedy Löffler Hon.EFIAP**
- 5 minute cu Willy Hengl și arta sa... **Prof. Ioan I. Fonoș**
- Ecoul străzii **Dan Berlogea**
- Fotoart — Primul Salon de Artă Fotografică din Ploiești — mai 1984 **Ing. Gh. Rizeanu AFIAP**
- Salonul de artă fotografică „Napoca '84” **Dr. Emil Gherman**
- Primul Salon de Artă Fotografică „Ambientul arhitectural” 1984 Cluj-Napoca **Dr. Emil Gherman**
- Expoziția August Sander (1876-1964) — 5 oct. 1984 — **Ing. N. Tomescu**
- Expoziția Adolf Clemens **Ing. N. Tomescu**
- Demersul fotografic — marginale la expoziția de fotografie a lui Olenici Nicolai **Găină Gerendi Dorel**
- Omul și motocicletă (informare) — **Valeriu Marchievici**
- Prezentări românești peste hotare — **Ing. Sylviu Comănescu Hon.EFIAP**
- Un nou spațiu de expoziții foto **Radu Ion**
- Gînduri pe marginea unei expoziții **Ion Mărculescu**
- Noutăți *******
- Ecouri **A. Băgu**
- Ne-a părăsit un prieten **Nicu Dan Gelep AFIAP**
- Gion Mili
- Slughian Movses **Constantin Haca**
- Actualități AAF **Aurel Toncoglaz**
- Invitație-Regulament la concursul internațional Zeiss-Praktica, 1985 *******
- FIAP *******

ARTISTILOR
FOTOGRAFI
AAF
ROMÂNIA

ASOCIAȚIA ARTIȘTILOR FOTOGRAFI
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

CÎTEVA REFLECȚII DESPRE ALBUMUL LUI GEORGE ȘERBAN „VIENA”

Hedy Löffler Hon.EFIAP

Spre bucuria iubitorilor de frumos și, în special, a celor ce îndrăgesc arta fotografică, sub îngrijirea Editurii Sport-Turism, cu o prefață de Virgil Cindea, a apărut unul dintre cele mai frumoase albume de artă „Viena”.

Este o fericită împletire între autorul albumului „Viena”, care este unul dintre cei mai remarcabili slujitori ai artei noastre fotografice, George Șerban Hon.EFIAP, artist consacrat în adevăratul sens al cuvîntului și fermecătoarea Vienă.

Încă din fragedă copilărie, a străbătut străzile Vienei cu mama lui, a îndrăgit orașul, a descoperit locurile și aspectele ei pitorești și, prin intermediul imaginilor sale, ni le-a comunicat și nouă.

„Viena” lui George Șerban este un adevărat poem. Un poem al unui oraș atît de pitoresc cum este Viena, cu străzile sale pline de farmec, cu colțurile sale tipic Vieneze, cu arhitectura sa plină de eleganță, cu cîntecele sale izvorîte din fermecătoarea „Dunăre albastră”.

În albumul lui George Șerban este redată o Vienă a timpurilor sale de glorie, o Vienă în care simți în fiecare imagine valsurile lui Johann Strauss, muzica lui Mozart și prezența lui Beethoven.

O Vienă cu statuile ei pline de eleganță, cu parcurile și castelele ei pi-

toarești, o Vienă a trecutului, dar o Vienă care va rămîne veșnic tînără, prezentă pe harta Europei.

O Vienă care atrage anual mii de turiști iubitori ai frumosului, care caută în zilele noastre pline de „perfecțiuni tehnice” o fărîmă de poezie și de ireal, o idilă a trecutului.

George Șerban nu este numai un artist, el este și un iubitor al artei. El iubește toate artele; iubește muzica iubește pictura, dar rămîne pasionat de fotografie.

George Șerban este un strălucit reprezentant al artei fotografice românești, care a pus în imaginile sale tot sufletul său mare.

Este un artist de excepție, un artist care îmbină în mod strălucit compoziția și conținutul, ceea ce are să ne comunice prin limbajul fotografiei este redat într-o formă desăvîrșită, plină de armonie și de sugestie.

Cred că nu există o sintetizare mai bună a dragostei pasionate a artistului nostru fotograf pentru subiectul albumului său „Viena” decît dedicația ce mi-a oferit-o pe albumul cu care m-a onorat :

„Dacă Pygmalion s-a îndrăgostit de opera sa Galatea, poate că-mi este îngăduit să mărturisesc că am iubit și eu Viena, chiar înainte de a o vedea în imagini”.

Îi mulțumim lui George Șerban.

ECOUL STRĂZII

Dan Berlogea

Unele orașe au ca element caracteristic arhitectura, altele piața comercială, oamenii, vehiculele, firmele luminoase.

În general, o fotografie din Paris, pentru a putea fi deosebită, va cuprinde, măcar într-un colț unul din cele mai cunoscute elemente cum ar fi Turnul Eiffel, Notre-Dame, Sacre Coeur. La acestea să se rezume specificul parizian ? Sigur că nu. Ajuns acolo, la turnul Eiffel, de exemplu, am văzut, am simțit mai degrabă cum dispare „aerul de Paris” ; turiști străini, aparate de fotografiat... toate bune dar unde este acea atmosferă la care se așteaptă orice bucureștean, cu oamenii pe care îi știm, din bistrouri și de prin părculețe. Sigur că lucrurile se mai schimbă, atmosfera Parisului devine din ce în ce mai europeană, deci mai puțin „personală”. Totuși, el există și trăiește printr-o multitudine de detalii, de la un capac de hidrant, un stilp din centrul intersecției, la cea mai importantă construcție modernă. Toate acestea se combină în elementul cel mai caracteristic : strada, cu forfota ei de zi cu zi, cu spectacolul ei în care ești uneori actor, alteori spectator, pe vreo bancă sau în vitrina unei cafenele amenajată special, cu geamurile niciodată acoperite de perdele.

5 MINUTE DESPRE WILLY HENGL ȘI ARTA SA...

Prof. Fonoș I. Ioan

Recenta expoziție a lui Willy Hengl, găzduită de Galeria Asociației Artiștilor Fotografi din România, a oferit publicului bucureștean prilejul de a se reîntîlni cu arta unui reprezentant de frunte al fotografiei austriece contemporane.

Expoziția a reunit o selecție de imagini (73 alb-negru și 18 color) din bogata fototecă a acestui artist, neobosit călător pe mai toate meridianele globului, realizate prin tehnici și procedee variate.

Cu toate că uneori tiparul diminuează farmecul fotografiei de pe simeză, el o scoate din expoziții și saloane, aducînd-o la îndemîna unui public larg și adeseori o păstrează pentru posteritate.

În cele ce urmează, să ne oprim puțin asupra citorva din fotografiile alb-negru ale lui Willy Hengl, parte produse alături.

În „Sălcii”, autorul valorifică plastica imaginii negative, efect utilizat de asemenea în lucrarea „Cetate” pentru a sublinia, poate mai bine, elementele geometrice ale motivului, prin contrastul dintre zid și metereze. „Kreuzenstein” este pur și simplu o siluetă de arhitectură medievală de un negru intens, profilată pe un cer înnoirat, cu nuanță de simbol.

Pentru a evita banalul, profilul de necontundat al operei din Sydney a fost fotografiat la o oră convenabilă cu un superangular, astfel ca perspective deformate și jocul luminilor și umbrelor să realizeze șocul grafic al unei imagini insolite.

Tentația exotismului ieftin este ocolită printr-o abilitate în pagină. În acest sens sînt reprezentative fotografiile „Bangkok” unde fragmentul lipsă din creștetul statuii este subliniat de spațiul alb, iar în „Tahiti”, echilibrul imaginii este dat tocmai de contrastul dintre fondul negru și nuanțele deschise ale totemului și frunzelor de palmier.

Liniiile suave ale desenului și gama extinsă a nuanțelor de cenușiu situează lucrarea „Plante” tocmai la polul opus.

Dar elementul principal în fotografia lui Willy Hengl a fost și rămîne omul, în cele mai telurite ipostaze ale vieții. Cu răbdare, el s-a trudit să ocolească aparentul și să pună în valoare adevăratul caracter al personajului. „Bătrîna” are o expresie a feței care cu greu se poate uita, iar „Osteneala” pune alături omul la apusul vieții și vaporul „ieșit la pensie”, într-o încercare de a sublinia dramatismul implacabil al ireversibilității scurgerii vremii.

Artistul cucerește simpatia publicului prin sinceritatea artei sale. El reușește să emoționeze prin concizitatea limbajului și economia de mijloace, adeseori la îndemîna oricui.

Născut în 1927, Willy Hengl a beneficiat de o formație artistică temeinică, lucrînd mai mulți ani ca pictor și pedagog. A practicat fotografia ca amator și abia la aproape 35 de ani a debutat într-o expoziție internațională.

Cu toate acestea, palmaresul său este impresionant: peste 22 000 participări la saloane și expoziții, dintre care circa 2.500 la manifestări de acest gen din străinătate, în jur de 1000 premii – medalii de aur, argint și bronz, ca și sute de diplome din toată lumea, peste 50 de distincții dintre cele mai înalte atribuite artiștilor fotografi.

În 1977, este distins cu titlul onorific de profesor, iar în 1981 primește „Inelul de aur al Societății austriece de fotografie”. De mai multe ori este laureat al premiilor de stat austriece.

Artist independent, Willy Hengl colaborează cu repute firme turistice și este conducătorul galeriei de artă fotografică din Linz. În această din urmă calitate, s-a dovedit un neobosit organizator de schimburi fotografice internaționale. Numai în ultimii ani, a organizat aproape 500 fotoexpoziții și peste 100 de gale de diapozitive în străinătate, care s-au bucurat de un binemeritat succes pe toate cele cinci continente.

În anul 1981 a înființat la Traun, în Austria superioară, fotocabinetul care îi poartă numele, cu următoarele secții:

- Fotografi austriece
- Diapozitive ale celor mai buni fotografi austriece
- Portofoliile fotocluburilor austriece
- Fotografi europeni și de peste mări
- Mari fotografi ai lumii
- Exponate Hengl

La aceasta mai trebuie adăugate participarea, împreună cu Bruckmüller și Kneidinger la renumitul „Austria trio”, care a prezentat pînă acum 76 expoziții de artă fotografică în străinătate, organizarea excursiilor internaționale anuale Willy Hengl și a simpozionului internațional de artă fotografică ce-i poartă numele.

Muzee și fotocluburi din multe țări au achiziționat colecții și mape cu lucrări semnate Willy Hengl. Federația Internațională de Artă Fotografică i-a acordat titlul suprem: Hon.EFIAP.

Tehnic, artistul este un fervent utilizator al aparatelor fotografice reflex de 35 mm Minolta, care la un preț competitiv oferă performanțe superioare. El lucrează aproape în permanență cu trei aparate: unul cu film alb-negru, altul cu negativ color și în fine al treilea cu material color reversibil. Setul de obiective interschimbabile utilizat cu predilecție se rezumă la: un superangular, două teleobiective de 85 mm și respectiv 200 mm sau un zoom care acoperă aceste distanțe focale și mai rar obiectivul standard sau un obiectiv macro. Dacă la toate acestea mai adăugăm cîteva filtre, parasolare și un dubler de focală de calitate, aproape că putem încheia lista.

În ceea ce privește laboratorul, preferințele se referă la aparatură Durst și hirtie Agfa.

În calitate de autor sau coautor, Willy Hengl colaborează cu numeroase edituri și redacții. Recentă sa carte „Cele mai bune fotografii din călătorie” găzduiește, pe lîngă un generos material ilustrativ, un interesant capitol „Din practică – pentru practică” și care își propune sarcina deloc ușoară de a da un răspuns la cîteva așa-zise „dileme care preocupă pe mulți:

- „Alb-negru sau color?”
- „Filtre – da sau nu?”
- „Clar – neclar sau clar și neclar?”
- „Superangularul – necesitate sau modă?”
- „Perspectiva păsării sau a broaștei țestoase?”

După cum se vede, fotograficul este dublat și de un talentat om de condei.

Pe plan teoretic, Willy Hengl pleacă de la premiza că și în fotografie – ca de altfel și în orice domeniu – succesul durabil nu poate fi decît rezultatul unei munci asidue, perseverente a unor căutări permanente.

Fotograficul trebuie să vadă – să învețe – să înțeleagă mereu ceea ce îl înconjoară, pentru a putea realiza lucrări viabile, capabile să impresioneze pe privitor.

Din multitudinea de imagini posibile, adevăratul creator trebuie să selecteze esențialul și să se exprime în mod original, căci „lupta cu motivul este grea, dar cea cu o lume de motive este infinit mai grea.

Practicînd perseverent portretul, artistul reușește să surprindă fracțiunea de secundă cînd subiectul se exteriorizează într-o ipostază caracteristică. Dar pentru a ajunge aici este nevoie în primul rînd de o cunoaștere profundă a sa, care cel mai adesea se realizează printr-o discuție de la om la om, chiar și la un păhărel. Adeseori teleobiectivul devine un instrument indispensabil pentru apropierea de subiect, dar el rămîne tot un instrument care trebuie și se subordonează ideii creatoare. Îndemnul „să ne apropiem cu dragoste de micii oameni!” poate fi pentru mulți fotografi o experiență unică, care se merită încercată.

Cu diferite prilejuri, Willy Hengl a accentuat ideea că fotografia procură celor care o practică cu adevărat, bucuria creației și a utilizării unui limbaj specific pe care semenii noștri îl înțeleg poate cel mai ușor.

Și nu vîd de ce nu ar avea dreptate!

FOTOART – PRIMUL SALON DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ PLOIEȘTI – MAI 1984

Ing. Gheorghe Rizeanu AFIAP

În frumosul Muzeu de Artă al municipiului Ploiești, arta fotografică românească își dezvăluie valențele; apare în fața publicului doritor de frumos cu toate atributele sale.

David Friedmann AFIAP, președintele filialei AAF Muntenia, cu entuziasmul și puterea de muncă ce-l caracterizează, reușește să polarizeze în jurul său figurile marcante ale promovării locale a artei, să așeze, să anunțe și să prezinte imagini selecționate după criteriul adevărului.

Pentru iubitorii de statistici, dar și pentru a ilustra „duritatea” selecției, menționăm că pe adresa filialei Muntenia au sosit 818 fotografii din 25 mari centre și aparținând unui număr de 194 artiști fotografi. Dar numai 68 lucrări au văzut „luminile rampei”, 10 din ele fiind premiate de exigentul juriu.

Iar doritorul de frumos va vedea în lucrările: Nud IV – Anna Mihalyko, Fără titlu 36 – Florin Andreescu, Diagonale – Janosi Csaba, Adio copilărie – Gheorghe Rizeanu, Dimineața – Ioan M. Cochinescu, Mioara – Dinu Lazăr, Idila la margine de șanț – Dan Călinescu-Mihai sau Dimineața – Marx Josef, lucrări ce pot în orice clipă reprezenta cu fruntea sus arta fotografică românească.

Portrete ca Reamintire – Zoltan Haragos, Nedumerire – Boldir Victor, Jacqueline – Oseph Cahane, Portret – Knesera Jenő aduc pe simeză sufletul omului în momente diferite, cu asprimea sau candoarea privirii, cu necazul sau bucuria sufletului.

Se detașează de asemenea eseuri ca: La expoziție – Vasile Venig, Fata și pescărușii – Lucian Cornea, Ciclu – Martin Copăceanu, Maestrul și Margareta – Gheorghe Rizeanu, Pe aripile vântului – Hedy Löffler, ce cu putere de șoc opresc vizitatorul, îl fac să mediteze, iar celui ce minuieste aparatul fotografic să-i aducă în gând noi idei de îmbogățire a gamei expresionale.

Frumusețea meleagurilor noastre – peisajul – își găsește o puternică exprimare în lucrări de certă valoare artistică

precum: Fără titlu – Dinescu Dan, Toamna 8 – Dinu Lazăr, Peisaj – Mendrea Sandu sau Noapte de vară – Pita Eduard. La această categorie, ca și la reportaj reprezentat prin câteva lucrări interesante ca Fără titlu – Florin Andreescu, Reamintire – Zoltan Haragos sau Dureră mută – Nicu Dan Gelep, consider că juriul putea să mai adauge lucrări, cu siguranță bune, fiind categorii mult apreciate și la care avem adevărate „nume” în fotografie.

Organizatorii au avut ideea de altfel folosită la marile confruntări fotografice de a prezenta publicului și expoziții de autor. Astfel, gândul și sufletul ne este din nou încântat de frumoasele lucrări de artă fotografică semnate de Gheorghe Lăzăroiu și Petre Erlich din Sibiu, lucrări ce au stîrnit un viu interes în confruntarea cu publicul bucureștean în anul 1983. Despre expoziția celor doi, nu voi menționa aici decât certul succes de la Ploiești, reușita fotografică acordându-le atenția binemeritată.

Iar Ioan Mihai Cochinescu, cu formele sale spațiale, atrage privirea, îți pune semne de întrebare. Se pare că în acest sens, autorul este un „pionier” la noi în țară și, în ciuda greutăților inerente de realizare a formelor sale, animat de un puternic entuziasm, reușește să-și găsească un loc, cred eu, în fotografia viitorului. Sînt încercări ce nu trebuie înlăturate a priori, ci studiate, experimentate, promovate. Iată de ce și în această direcție, expoziția ploieșteană ține „stegul sus”.

Și nu uităm în încheiere, catalogul ce prezintă toată expoziția. Este un succes, datorat, firește, tot pasiunii organizatorilor și, în special, președintelui filialei – David Friedmann.

Le dorim cu căldura cuvenită, mult succes în promovarea în continuare a artei fotografice românești, pe care sînt sigur că o vor face la viitoarele editări ale salonului ploieștean.

SALONUL DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ „NAPOCA '84”

Dr. Emil Gherman

Toamna aceasta a fost bogată la Cluj-Napoca în manifestări de artă fotografică. După expoziția „ambientul arhitectural”, s-a deschis, tot în sălile Muzeului de Artă, salonul de artă fotografică „Napoca '84” (oct. 1984). El a fost închinat aniversării a 40 de ani de la revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, și a celui de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român. Salonul a fost organizat sub egida Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Cluj, Muzeul de Artă Cluj-Napoca și Asociației Artiștilor Fotografi – filiala Transilvania, de către Fotoclubul Cluj-Napoca. Ca și la precedentele ediții ale salonului „Napoca”, participarea a fost numeroasă. S-au primit foarte multe lucrări din 27 localități din întreaga țară. Din acestea au fost selecționate de juriul salonului 292, realizate de 125 autori. Premiile numeroase (34) au recompensat cele mai bune lucrări.

Și acum câteva cuvinte despre fotografii:

Spre deosebire de alte saloane, lucrările inspirate din industrie au fost destul de numeroase, altă sub formă peisajului industrial și a aspectelor de muncă, cît și a unor reușite portrete de muncitori. P. Gembănu (Iași) prezintă o frumoasă „Vatră de foc” color, V. Stamate (București) este prezent cu „Laminorul de tablă groasă”, Z. Haragos (Tg. Mureș) ne arată în „Plină activitate”, coșurile și turnurile de răcire de la o uzină, M. Șerban (Cluj-Napoca) în „Simetrie” ne dă o dublă imagine în oglindă a unei uzine. Să citim acum și portretele de

muncitori: A. Romfeld (Bălan) în „Lumină” ne prezintă un miner cu fața luminată de lampa sa, V. Boldir (Craiova) surprinde un „Furnalist” în plină activitate, luminile venite de la furnal scoțînd și mai bine în relief concentrarea, Fr. Nemeth (Vulcan) realizează un triplu portret de mineri, satisfăcuți după ce și-au îndeplinit cu bine obligațiile.

Portretul, pe lângă cele de muncitori amintite mai sus, a fost foarte bine reprezentat de multe lucrări valoroase. Iată câteva din ele „Nenea Tudor” de N.D. Gelep (Craiova) un bătrîn cu mustață mare, pseudosolarizat, același autor prezintă un alt portret cu „Umbre”-le date de țesătura pălăriei de paie; G. Török (Tg. Mureș) ilustrează directorul „Cogito ergo sum” prin portretul unui bărbat cu păr alb, de care aș zice, parafrăzînd titlul portretului ce urmează, că este einsteinian. Gh. Lăzăroiu (Sibiu) ne prezintă un „Portret destoievskian”; M. Șerban (Cluj-Napoca) ne face părtași la discuția de „Ultima oră” dintre doi bătrîni, iar V. Boldir (Craiova) ne oferă „Zîmbetul” unei negrese. Mai trebuie să amintesc și cele două portrete color ale unei frumoase tinere, reiastrate de I. Simion (Tg. Mureș) și „Mim”-ul lui M. Bunesco (București).

Tot în acest context, să mai amintim portretele cu costume populare prezentate de Z. Danilo (Cluj-Napoca) „Costume populare din Remetea” și „In vârtejul dansului” de F. Nemeth (Vulcan) cu o reușită senzație de mișcare.

Nudul feminin a fost prezentat frumos și decent în fotografiile color realizate de I. Simion (Tg. Mureș) și Gh.

Deac (Tg. Mureș) și în alb-negru de M. Faria (București), H. Löffler (București) și M. Șerban (Cluj-Napoca).

Natura statică a fost ceva mai bine reprezentată ca la alte ediții. L. Kövesdi (Tg. Mureș) este prezent cu o fotografie realizată în maniera sa bine cunoscută, obiecte albe pe fond alb. Z. Molnar (Tg. Mureș) utilizează același procedeu, dar mai adaugă două narcize, cozile cărora introduc două linii mai întinse. Într-o manieră inversă, pe fond negru, C. Oană (Orăștie) prezintă o vază de sticlă cu o garoafă, cu frumoase efecte de lumină, iar N. Filiș (Tg. Jiu) obține interesante jocuri de lumină prin umbrele date de abajurul din rafie al unei lămpi, ce subliniază obiectele fotografiate.

Și esul fotografic s-a bucurat de mai multă atenție, I. Chelaru (Cimpina) ne dă senzația de „Vis” prin imaginea a trei cai suprapuși pe un fond de nori. L. Sebestyen (Cluj-Napoca) marchează „întilnirea” unei tinere perechi, prin imaginea ceasului de pe o construcție modernă. V. Bătălan (Sighișoara) ne sugerează „Fără cuvinte”, dorința de pace înscrisă de cablul telefonului la care vorbesc doi copii. În contrapunct, Șt. Boroș (Oradea), într-un reușit montaj cu efecte de grafică, ne dă un „Avertisment” despre ororile războiului.

Salonul „Napoca '84” a avut și o secțiune rezervată diaporitivelor. O să încerc să vă prezint câteva din ele.

I. Ionescu (Slatina) în „Începuturi” ne arată o rețea de fier-beton la care lucrează câțiva muncitori, iar N. Horvath (Cluj-Napoca) se oprește la doi muncitori văzuți prin „Fereastra” lăsată de rețeaua de fier beton. Contrastul dintre lumina albă dată de aparatele de sudură, și culorile calde din jur, este frumos prezentată de E. Cziptisz (Satu-Mare) și C. Kabai (Satu-Mare). Ultimul în „Șarjă” ne arată și culorile calde ale metalului topit. F. Fazakas (Cluj-Napoca) în „La înălțime” realizează un joc frumos de linii orizontale și verticale date de o instalație de ridicat, C. D. Gelep (Craiova) fotografiază iarna în „Contralumină” un ului de sortat balast.

Peisajul, cum era de așteptat, s-a bucurat de multă atenție. Toamna cu frumoasele ei culori a fost prezentă în multe diaporitive realizate de I. Essig (Cluj-Napoca), Fr. Sarzsinszky (Cluj-Napoca), Z. Keki (Cluj-Napoca), G. Kuti (Cluj-Napoca), Z. Molnar (Tg. Mureș), R. Moser (Timișoara), C. Trancă (Craiova). Peisajul frumos al Apuse-

nilor a fost ilustrat de T. Fodor (Cluj-Napoca) prin „La gura peșterii Meziad”, Gh. Salamon (Cluj-Napoca) „În țara Moșilor”, P. Tecsny (Cluj-Napoca) „Peisaj cu câpițe”. Să nu uităm impresionante imagini scintigrafii color, realizate de I. Viehmann (Cluj-Napoca), P. Tecsny (Cluj-Napoca), I. Demeter (Cluj-Napoca), A. Romfeld (Bălan).

Au fost și câteva portrete reușite: „Lorica” lui I. Chelaru (Cimpina) cu suprapunerea unei scintigrafii color, frumoase jocuri de lumină în „Bici” de I. Ionescu (Slatina), o femeie cu o pălărie roșie văzută prin geam ud „În ploaie” de G. Murvai (Carei), portretul unei țesătoare văzută „Printre fire” de A. Romfeld (Bălan), apoi „Miri din Bicsad” de E. Cziprizz (Satu-Mare) cu frumoasele lor podoabe, „Început”-ul lui A. Ghe. (Cimpina), un ceteraș ce cântă unui alt maramureșan și „Duet”-ul maramureșan al aceluiași autor. L. Horvath (Baia Mare) „Cu 70 de ani” la coasă, C. Onea (Bistrița) cu două bătrâne stînd de vorbă într-o poartă maramureșană, „Balada” lui N. Olenici (Oradea) un cioban ce-și bate coasa, străjuit de oi, și „Repaus”-ul lui C.D. Gelep (Craiova), un căruțaș cu țigara în gură lângă calul său.

Esul fotografic a fost prezent și în această secțiune. I. Balog (Cluj-Napoca) prin „Fereastra veche” prin care se întrezărește un bătrîn, ne face să ne gândim la trecerea timpului. Aceeași senzație ne-o dă I. Chelaru (Cimpina) prin suprapunerea siluetei unui brad pe secțiunea trunchiului cu inelele anuale, și P. Mercea (Cluj-Napoca) care în „Amintiri” grupează statui de gips, un cauciuc, o vază veche și o cutie de tinichea. T. Dobos (Carei) surprinde o femeie în „Meditație” între niște coloane. V. Martinovici (Timișoara) aduce un „Omăgiu” cu o mușcată roșie, aparatului de fotografiat.

Iar Z. Danilo (Cluj-Napoca) ne amintește de „Ultima speranță” printr-o parașută pe un peisaj lunar.

S-ar putea spune încă și alte lucruri despre fotografiile și diaporitivele intrate, mă opresc însă aici. Concluzia juriului, a numerosului public ce a vizitat expoziția, și evident și a mea, este că a fost o manifestare artistică reușită, situată pe o linie ascendentă față de edițiile precedente ale salonului „Napoca”, o confirmare a valorii artei fotografice din țara noastră, și o promisiune de realizări deosebite și în viitor.

PRIMUL SALON DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ "AMBIENTUL ARHITECTURAL" 1984 CLUJ-NAPOCA

În cinstea celei de a 40-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, și a Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, la Cluj-Napoca, în sălile Muzeului de Artă s-a deschis (25 sept. - 15 oct. 1984) primul salon de artă fotografică „Ambientul Arhitectural 1984”. Această manifestare artistică a fost organizată de către: Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Cluj, Institutul de Cercetare și Proiectare Cluj, Uniunea Arhitecților - filiala Cluj, Asociația Artiștilor Fotografi - filiala Transilvania și Muzeul de Artă Cluj-Napoca.

Salonul a avut trei secțiuni:

- ambientul arhitectural,
- arta fotografică mijloc de manifestare a arhitecților,
- fotografia în practica arhitecturală.

În cele ce urmează o să încerc să vă prezint câteva din lucrările expuse.

Cum era de așteptat, prin tema salonului și profesionea celor ce participau la secțiunea a doua, construcțiile, clădirile noi și vechi, fotografiate în diverse stadii de realizare, din diverse unghiuri, în planuri mari sau în detalii, au constituit subiectul celor mai multe lucrări.

Arhitectura țărănească de la noi a făcut subiectul unor reușite imagini. I. Vitoc în „Piesă de muzeu” ne prezintă detaliile unei vechi roți de moară; pe aceeași linie se situează „Gaterul vechi” de A. Romfeld. P. Petaru în „Arhitectură țărănească” fotografiază o frumoasă îmbinare de grinzi vechi, patinate și roase de vreme. Tot el într-o fotografie realizată cu o granulație mai mare, ne prezintă „Puntea” ce merge spre o casă cu acoperiș de

paie. „Amintirea” lui F. Sarzsinszky, este o casă veche cu un acoperiș de paie și un gard ce începe să se încline. Modestele case țărănești animează și romanticele peisaje intitulate „În munții Apuseni” de V. Mercea, și „Apusenii” de M. Albu. Din câteva case ale unui sat fotografiat iarna de T. Szabo, se degajează o atmosferă de „liniște” patriarhală iar în „Amintirea” de același autor, patru case modeste cu „amintirea” lor reflectată în apă, justifică titlul.

Contrastul dintre vechi și nou este ilustrat de câteva fotografii interesante, de exemplu „spre cer” de A. Mihalyko, reflexul unei clădiri vechi pe o fațadă modernă din sticlă, apoi „Contrast” de A. Krall, o poartă mare, veche, sculptată din lemn, în spatele căreia se înalță blocuri moderne, sau „Ambientul modern” de V. Mitrea, în care pe o fațadă barocă cu balcoane, se proiectează un lampadar cu cupă, ce încearcă să imite arabescurile fațadei.

Construcțiile moderne au fost bogat reprezentate. În „Ultimele finisări” de I. Pardos, un bloc turn cu balcoane semicirculare, contrastează cu masivitatea muntelui situat în fundal, și verticala suplă a unui lampadar din prim plan. În „Linii moderne” de Șt. Rosenberg, patruleterele repetate ale geamurilor unei clădiri înalte, justifică titlul. N. Olenici în „Compoziție 2000” prezintă o fațadă cu trei coloane de balcoane semicirculare, văzute în răsuri; G. Vais, îmbină o coloană de balcoane cu o fațadă plană numai de geamuri; Gh. Șerban în „Primul locatar” ne arată o succesiune de balcoane cu suprafețe triunghiulare de lumină și umbră, întrerupte de silueta unui om. Și au fost desigur și multe altele.

Eseul fotografic, legat de ambientul arhitectural, a fost reprezentat de câteva reușite. D.Popescu ne arată un interior cu uși deformate, incurbate, prin tehnica fotografică, pe podea se văd culcate două picioare, ce sugerează „neliniște”. K.Feleky ne prezintă un copilăș ce umblă într-o cameră goală, este la „Recepție”. V. Mitrea în fotografia „Printre simboluri”, așează un copilăș între umbrele circulare ce par să imite un zodiac. Sebestyen ne face părtași la „Întilnirea” unei tinere perechi, lângă ceasul unei construcții moderne. I.Vitoc dă dovadă de umor în „Locuințe, locuințe”, un acoperiș cu patru coșuri, pe unul găsindu-se un cuib de berze. „Mica sirenă” a lui I.Balog stă pe malul unei ape, iar în fundul deformat se găsește un cartier de blocuri. Gh. Șerban în „Oameni în vitrină” creionează mai multe scene în vitrinele unei cafenele.

În expoziție au fost și câteva peisaje deosebit de frumoase, citez : „Albastrul depărtărilor” de M. Botescu, o succesiune de planuri de munte, iarna, fotografia fiind virată în albastru. Tot el prezintă o „Dimineată de octombrie”, virată în sepia, o pădure destrunzită fotografiată în contralumină. A. Păis, în „Eseu”, ne prezintă un delicat peisaj de iarnă. Tot o frumoasă „Iarnă”, pseudosolarizată, expune și M. Șerban.

Trebuie să subliniez în mod deosebit suita de șase imagini color, „Compoziție” a lui V. Novak : un proiect prezentat în nuanțe calde, peste care se suprapune un desen alb, un proiect la care se lucrează, silueta albă a unei hale în construcție, pe un fond albastru, pe fond negru, într-un colț, un detaliu de construcție, două interioare : un hol monumental și o sală de sport, și o nocturnă citadină. Pe drept cuvânt, această serie a obținut premiul special.

Din secțiunea a treia, am reținut, fără a intra în detalii, panourile realizate de K.Bartha, A. Mihalyko (fotografia la studiu de fațadă), E.Tudose și I. Balog (Piața Timotei Cipariu), C.Trocaru și M.Purdea (fotografia material de studiu în renovarea urbană).

Și acum, câteva cuvinte despre diapozitive. În ansamblu, după părerea mea, fotografiile au fost mai valoroase decât diapozitivele. Desigur, însă, asta nu vrea să spună că nu au fost și reușite. Iată câteva din ele. Subiectele au fost, în general, aceleași ca și la fotografiile.

Geamurile au constituit o temă relativ frecventă, cu o mușcată firavă ce sublinia vechimea și subrezenia ferestrei, „Nr.83” de I.Balog. Cu mușcate mai tonice în „Ferestre”-le lui M. Șerban. cu obiecte moderne de sticlă pe „Pervaz”-ul lui N. Mucea. În aceeași ordine de idei, am remarcat detaliile unei cupole cu geamuri patrulater care imită o plasă și de care erau prinse reflectoare, din diapozitivul lui I. Vitoc „Pentru lumină”.

Construcțiile vechi au dus și ele la realizarea unor diapozitive frumoase. Gh.Elkan ne dă senzația de „infinit”, cu o coloană ce pare că nu se termină ; „Coloană” lui B.Dobrater este animată de silueta a doi muzicanți aflați în prim plan. N.Popovici ne prezintă în nuanțe calde, brune, un culoar „gotic”. N.Maxim reușește o frumoasă asociere în „Turla și clopotul”, ultimul sub forma unei siluete așezate într-un spațiu

îngust, pune astfel și mai bine în evidență turla colorată. Mai citez apoi „Trepte vechi” de F.Bădoiu, „Jocul umbrelor” pe gradenele de piatră ale unui amfiteatru (R. Constantinescu), „Scări”-le dintr-un pasaj îngust animate de prezența unei fete (M.Crișan), strada veche policromă văzută „Sub boltă” de Al.Manciac, „Zid”-ul cu tencuială căzută a lui Gh. Salamon, „Culoarea apusului” pe fațadele unei clădiri vechi (E.Tudose), „Hanul lui Manuc” de N.Litvin, „Detaliu” de la Sucevița de Al.Manciac ; „Cetatea” lui I.Demeter, distorsionată printr-un superan-gular etc.

Arhitectura modernă, prin jocul de linii și suprafețe, prin repetiția pe mari întinderi a unor elemente de construcție, prin dimensiunile ei, a atras pe mulți fotografi. Iată câteva exemple : „Prima dimineată” de S.Stiurcă, este un frumos reflex într-o baltă, a unei clădiri moderne. Hotelurile de pe litoralul românesc au fost prezentate printre alții de V.Telea. Fl.Bizo în „verticale” ne prezintă în nuanțe pastelate o serie de ziduri paravane, P.Demko în „Construcții” reușește o frumoasă îmbinare a albastrului cerului cu o clădire albă, modernă. Gh. Elkan în „Rigoare” ne prezintă o construcție modernă, roșie. În diapozitivul lui Z.Imecs „Ritm”-ul este dat de patru coloane de balcoane văzute în racurs. I.Parados în „Construim” armonizează clădirea unui hotel turn cu masivitatea muntelui din fundal. N.Litvin în „Muzeul Van Gogh” umanizează răceala zidului și celor două statui antropomorfe situate la intrare, printr-un om ce șade ghemuit sub zidul cu titlul muzeului.

Construcțiile noi din Cluj-Napoca sînt prezentate de Gh.Salamon, în „Belvedere”, în care verticalele cadrării noi se armonizează perfect cu priveliștea orașului ce se vede în planul îndepărtat. Tot el în „Zorilor”, ne arată o frumoasă vedere a acestui nou cartier, ce se înscrie alb, strălucit de macarale galbene, între verdele ierbii din prim plan și cenușul cerului înnoirat.

La capitolul eseu să cităm : „Treptele”-le lui A.Ciudariu, ce duc la o apă și pe care șed triști doi oameni. M. Litvin ne prezintă un copilăș într-o poartă mare de fotbal, ce pare să ne sugereze „Pași spre viitor”. C. Berbecaru ne dă senzația de permanență a trecutului prin prezența unui porumbel alb, ce zboară sub un „Arc peste timp din cărămidă roșie, totul proiectat pe un cer albastru tare. Fl. Bizo sugerează „Toamna” printr-un ciorchine de struguri și două frunze plasate în colțul imaginii. I. Buliga ne sugerează multiplele aspecte ale omului într-un portret compus din două jumătăți de față – una albastră, alta roșie, una din profil, alta din față.

Iată câteva aspecte de la această interesantă și inedită manifestare de artă fotografică. Sînt convins că perfecționarea acestei manifestări va duce la perfecționarea mijloacelor de expresie ale artiștilor fotografi și va constitui un mijloc excelent pentru ca marele public să sesizeze mai ușor deosebitele realizări ale arhitecturii din diverse epoci și, evident, și din prezent, și să privească cu alți ochi frumusețea ambientului arhitectural. Din toate aceste motive mi-am permis să amintesc multe din lucrările prezentate, fără a avea însă pretenția că am spus totul.

Expoziția AUGUST SANDER (1876 – 1964) –

Ing. N. Tomescu

Avea 13 ani și lucra ca ucenic alături de tatăl său, dulgher de mînă, în satul Sf. Ferdinand, la Herdorf. Abia terminase cursul primar (1889).

După 3 ani (1892) întilnește din întîmplare pe fotografatul Friedel Shmeck din Siegen. Tînrul de 16 ani este de-a dreptul fascinat de imaginea răsturnată de pe geamul mat al aparatului cu plăci.

Unchiul său Daniel îl ajută să-și cumpere un aparat de fotografiat format 13 x 18 cm cu plăci. Într-o remiză, își instalează un mic laborator fotografic și începe să fotografieze locuitorii din comună.

În timpul serviciului militar (1896-98), la Trêves, îl ajută din cînd în cînd pe fotografatul local Jung, îmbunătățindu-și astfel tehnica și obține un certificat din partea acestuia. Astfel înarmat, își începe cariera de foto-

graf profesionist la Hagen, apoi la Magdeburg, Halle și Leipzig.

La Academia de Arte frumoase din Dresda învață pictura de portrete. La Berlin lucrează în celebrul studio al lui Frank Kullerich, specializîndu-se în fotografia industrială și arhitecturală, iar în 1904 devine primul fotograf al Studioului foto Greif din Linz (Austria) pe care, în 1904, îl achiziționează întîitulîndu-l „Laboratorul de fotografie artistică August Sander”. La expoziția universală de la Paris (1904) primește Crucea de Onoare și Medalia de Aur. Tot acum (1904) abordează fotografia în culori (tricoloria), în care are succese ; câteva din lucrările sale sînt achiziționate de Muzeul din Leipzig.

La împlinirea vîrstei de 30 de ani, deschise prima sa expoziție individuală la Linz, cu o sută de mări și do-

bîndește un premiu la un concurs organizat de editorul Knapp din Halle.

Are succes la un concurs organizat de fundația Gevaert în colaborare cu revista „Deutsche Fotografenzeitung”.

1910 este un an de răspîntie, în care arta lui Sander începe să capete un fel. Se mută la Lindenthal, în ținutul natal, unde începe studiul claselor sociale, pe care-l va urmări fără întrerupere.

În 1927, organizează o expoziție la „Kunstverein” din Köln, cu lucrările sale, sub titlul: „Omul veacului XX”. Critica îi este foarte favorabilă și editorul Kent Wolff din München îl învață să publice o lucrare completă asupra acestui subiect, care să cuprindă cel puțin 500 de fotografii, în mai multe volume. În 1929, editura îi publică un prim volum cu 60 de fotografii intitulat „Chipul Epocii”, care are un succes imediat. Editura din München primește 2000 comenzi pentru întreaga operă.

Din cauza fiului său Erich, comunist militant, condamnat la zece ani închisoare (1934), o parte din documentație îi este confiscată și distrusă, precum și toate copiile lucrării apărute. Sander este silit să-și suspende activitatea (1935), de aceea, pentru a înlătura bănuielele asupra sa și asupra familiei sale, fotografiază pînă în 1944, numai peisaje și chipuri de aviatori, soldați, naști, formînd colecția „Chipul noii Germanii”.

La izbucnirea războiului, Sander are 63 de ani. El se mută cu familia la țară, la Kuchhausen, în Westewalde, unde se instalează definitiv.

În 1946, cu ocazia împlinirii vîrstei de 70 de ani, i se ia un interviu radiofonic.

În 1951, o selecție din lucrările lui este prezentată la Photokina – Colonia, prima mare expoziție fotografică de după război.

În 1953, la propunerea primarului orașului Colonia, orașul cumpără ansamblul lucrărilor reunite sub titlul „Colonia, cum a fost”.

În 1954, Ed. Steichen, directorul departamentului fotografic de la Museum of Modern Art din New-York, alege cîteva lucrări ale lui Sander pentru expoziția „Family of Man” (Familia Omului).

În 1958, orașul său natal Herdorf organizează o expoziție a lucrărilor lui și îl face cetățean de onoare.

În 1959, Societatea Germană de Fotografie organizează o retrospectivă Sander, iar în 1960 i se acordă „Crucea Meritului Federal”, iar în 1961 primește premiul Cultural al Asociației Germane de Fotograție. Expune la Universitatea din Berlin și în Mexic.

Moare la 20 aprilie 1964, în vîrstă de 87 ani.

Am punctat toate fazele importante din punct de vedere artistic din viața lui Sander, pentru a evidenția uriașele modelare a unei vieți datorită aparatului fotografic și fotografiei. Nu cunosc un al doilea caz similar...

Din punct de vedere artistic, lucrările lui Sander nu depășesc tehnica de atelier profesionist a epocii. Valoarea mare a lor este aceea de document social, ilustrînd evenimentele social-economice din Germania dintre cele două războaie.

Expoziția cuprinde 118 lucrări alb-negru.

Expoziția ADOLF CLEMENS

Ing. N. Tomescu

Cu ocazia a împlinirii a cinci ani de activitate, Casa de Cultură a Republicii Federale Germania a inaugurat expoziția de portrete jurnalistice ale tăuritorilor de cultură din R.F.G., datorate artistului fotograf ADOLF CLEMENS. În 58 de imagini A/N de format 50/60 cm ne sînt înfățișați: directori de muzee, teatre, instituții, scriitori, sculptori, medici, pictori, filozofi, teologi, compozitori, critici de artă, fotografi etc., personalități ale vieții culturale vest-germane – așadar, o tematică foarte variată din punct de vedere psihologic și fizionomic – ceea ce nu este ușor pentru un artist fotograf, care nu vrea să șablonizeze. În cazul de față, artistul izbuteste aceasta printr-un procedeu simplu: surprinde personajul în cadrul lui familiar: atelier, birou, bibliotecă, scenă, sală de spectacol, teren de sport etc., în cursul unei activități de rutină. Renunțînd la obiectivul de portret, cu toată lungă, cuprinde în cîmpul imaginii și ceva din decorul și activitatea de moment a personajului, astfel încît privitorul are senzația înfîlîrîrii directe cu cel portretizat, care pare că-l întreabă „ce doriți?” sau „Cu ce vă pot fi de folos?” Transmiterea mesajului imaginii devine astfel practic instantanee și de un efect puternic.

Dar cine este ADOLF CLEMENS?

Născut în 1942 la Köln, întră la vîrstă de 19 ani (1961) la Școala Populară de Creație din Essen la prof. dr. Otto Steinert, secția Fotografie, pe care o absolvă în 1966 cu tema practică „Portretul jurnalist”. După un an de ucenicie pe lîngă prof. Steinert, studiază un an la Londra, devenind, în 1969, docent în portretistica de jurnal și în fotografie, la școala superioară din Dortmund, unde, în 1975, este numit profesor.

Colaborează la ziare și publicații săptămînale, călătorește în Polonia și Ungaria și participă la expoziții în grup în toată lumea.

Între 1971 și 1984, are 23 de expoziții în R.F.G., R.P.P. și R.P.U. Expoziția de la București este a 24-a.

Este membru al cîtorva Asociații profesionale și al Asociației Fotografilor Germani, din al cărei comitet de conducere face parte din aprilie 1980.

Ca distincții a obținut:

– Placheta Fotokina 1962

– Obeliscul 1963 și 1968

– Marele Premiu al Concursului Internațional din Budapesta în 1982.

DEMERSUL FOTOGRAFIC

Designer Găină Gerendi Dorel Ștefan

Fotografia lui Olenici Nicolai pornește de la o nevoie de măturare a cărei oralitate, datorată se pare și originii bucovinene a autorului, este greu de ascuns. Vizualizarea este deci directă și fără urme de prețiozitate, iar impactul pe care-l produce asupra privitorului provoacă repovestirea imaginii în murmurul gîndului. Ajută la această lectură pe etape și semnele decodificatoare ale titlurilor: – „Timp bătrîn”, „Investigația”, „Neuitata clipă”, „Cîntec de copilărie”...

Ispitit de polii dramatice ai existenței Nicolai Olenici se apleacă cu nostalgie asupra universului rural.

Zîmbetul este semnul sub care stă filatarea protagoniștilor acestor tărîmuri. Îl înfîlîm fie la copiii ce-și revendică universul, scăldați în plămîurile lui de lumină, fie la copiii ce-și conjugă o lume în care renumesc valorile și astfel o bicicletă strîcată nu mai e o bucată de fier ruginit, ci o mirabilă bijuterie a bucuriei de-a fabula,

fie la puștiul ce mușcă obraznic de voluptuos din eternul măr, fie la bunica matusalemică ce-și îmbrățișează nepoata, fie la „stăpîna casei” ce girează din priviri o lume bună, rea, mizeră sau opulentă, o lume ce-i aparține anume prin complicată filtrare sufletească, fie la femeia zdravănă ce spală cămășile atît de albe, încît spălatul lor pare o glumă de circumstanță.

Arar o șoaptă de tristețe se alătură zîmbetului formînd întregul unor metafore ciudate și candid. În „Timp bătrîn”, protagoniști antinomici, o pisică și o găleată încercată de timp ce se odihnesc pe marginea unei tîntîni bătrînești provoacă la dialog interior despre neliniștea liniștii. Arhaicul demon, cioplin din lemn, ce-și împarte prozaici stăpînirea ogrăzii cu orățăniile, ne pune la îndoială certitudinile despre abordarea solemnului. Cîinele ce latră apărînd turma ne mușcă dureros amorțeala unui suflet prea ades istovit de grijile și alergăturile zilnice.

Mai puțin lirice dar la fel de tulburătoare ca tandrețe a apropierei și investigației fotografice sînt imaginile dedicate unei familii de berze. Aici Nicolai Olenici are curajul să oblige privitorul să ia act de adevăruri și frumuseți ce se află dincolo de canoanele estetice general acceptate. Între plămădirea cuibului și zborul cel dintîi, al puilor de barză, privitorul este inițiat în sesizarea frumuseții mai puțin ingenuă a unui ou crăpat sau a unor arătări primordiale, hide și zbîrlite ce-și cer gălăgios dreptul la viață, la lumină, la iubire. Cîtă frumusețe în tentativele lor de înălțare! Cîtă frumusețe în zborul șovăielnic!

În investigarea universului citadin Nicolai Olenici dă frîu liber instinctului de reporter înregistrînd clipa și nu veșnicia. Se întîmplă însă ca și pe acest teritoriu al investigației, pus cu precădere sub semnul fotoreportajului, fotografia să nu reziste tentației

de-a visa cu aparatul, subiectivizînd metaforic realitatea și readucînd privitorul în miezul parabolei poetice. De aceasta exprimarea vizuală este eclectică și orgolioasă, sensurile ei fiind mai greu de descifrat în jocul de lumini și umbre ale unei construcții moderne, în prozaica compoziție cu nou-născuți sau în înregistrarea disimulat seacă a două buldozere în acțiune.

Se pare însă că și aceste imagini mai puțin accesibile decodificării vizuale de rutină au avut acces în sufletul oamenilor ce au vizitat expoziția căci dacă însemnările din caietul de impresii pot fi sintetizate și reprezentate fi puse sub semnul acestei propoziții: „Vă mulțumim de cele cîteva cuvinte ce apar cel mai des, apoi ele pot pentru aceste clipe petrecute în expoziția dumneavoastră!”. Un omagiu simplu și direct adus fotografului Nicolai Olenici și artei sale.

OMUL ȘI MOTOCICLETA

Valeriu Marchievici

Ca urmare a invitației primite din partea Fotoclubului din Arad, am făcut parte din juriul celei de a IV-a ediții a concursului, precum și la vernisajul expoziției de artă fotografică „Omul și motocicleta”.

Au fost prezentate cca. 150 fotografii, din care juriul a selectat 95 fotografii a/n și 6 fotografii color, din care au fost premiate după cum urmează: 3 premii I, II, III celor mai reușite 3 fotografii. Deoarece numărul fotografiilor color a fost mic, celor mai bune trei lucrări li s-au atribuit de asemenea cîte un premiu I, II, III.

S-au mai acordat două premii speciale din partea Centrului de Îndrumare a Creației artistice Arad. Întrucît au participat la această organizare și organele de conducere ale Federației Române de Motociclism din București în frunte cu secretarul general Cornel Voiculescu, pentru o lucrare specială s-a acordat Fotoclubului Arad o placetă specială.

Din numărul mare de lucrări selectate de calitate foarte bună, au mai primit premii din partea diferitelor organizații de masă, printre care: o cupă din partea Consiliului județean și municipal al Sindicatelor; o altă cupă a fost atribuită din partea Consiliului județean pentru Educație Fizică și Sport Arad și una din partea Comisiei județene de motociclism.

S-au mai acordat 18 mențiuni sub formă de cupe și plachete.

Trebuie remarcat faptul că expoziția a fost prezentată în sala festivă a Casei de Cultură a Sindicatelor din

Arad, iar deschiderea – la 4 noiembrie 1984 – s-a făcut într-un cadru deosebit de festiv, în prezența unui numeros public, din care am remarcat prezența unor tineri fotomatori valoroși și din județ, a oficialităților, în frunte cu tov. Horia Truță, vicepreședintele Consiliului județean pentru Cultură și Educație Socialistă Arad, care a salutat cu satisfacție prezența oficialităților din București.

Accentuez asupra faptului că tematica, deși nu a fost ușoară, totuși lucrările prezentate au reușit în mod deosebit să impresioneze prin aspectele cele mai caracteristice ale temei.

Au mai fost proiecții de diapozitive și 2 filme cu aceeași tematică.

S-a făcut un schimb util de experiență între membrii fotoclubului, purtîndu-se discuții între expozanți. Popularizarea expoziției foarte bună s-a evidențiat prin afișe special tipărite și catalogul bine întocmit și frumos tipărit.

După cum am fost informați, în zilele care au urmat, un numeros public a vizionat expoziția, exprimîndu-și satisfacția față de inițiativa atît de lăudabilă a fotoclubului Arad.

S-a exprimat părerea că astfel de expoziții au meritul de a sprijini nu numai arta fotografică evidențiînd lucrările și pe artiștii cei mai valoroși, dar în același timp se face o legătură strînsă între activitatea artistică și cea sportivă, și Aradul în acest domeniu are cu ce să se mîndrească.

PREZENTĂRI ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE

Ing. Sylviu Comănescu

În mijlocul anului trecut, un distins membru al Asociației noastre, Dr. Dorin Speranția – AFIAP, din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în calitate de medic și interpret a însoțit grupul folcloric „Doina Troțușului” la o serie de trei festivaluri internaționale de folclor din Franța. Festivalul principal s-a desfășurat la Montoire-sur-le-Loir. În ziua de 11 august, în sala festivă a orașului, a prezentat un spectacol complex de diaporamă de o oră jumătate cu următoarele subiecte: Călimanii, Țara Neamțului, Retezatul, Măștile și „O Românie Turistică” de 45 minute), toate cu comentariul în limba franceză. Cea mai mare parte dintre participanții la festival (8 țări din 3 continente) au fost prezente la spectacol, ca și un numeros public din oraș și împrejurimi. Redăm în traducere

românească, textul apărut în ziarul regional „La Nouvelle République”.

CĂLĂTORIE ÎN ROMÂNIA – În același timp cu spectacolele de folclor, Montoarieni (locuitorii orașului Montoire-sur-le Loire) puteau să facă o mică călătorie în România, simbăță după-amiază, prin intermediul diaporamelor prezentate de Dr. Dorin Speranția din orașul Gh. Gheorghiu-Dej. Acesta este de fapt un muzician și muzicolog, dar în același timp și fotograf talentat, de mai multe ori premiat pentru fotografiile sale. Acolo, el prezintă o vedere generală a României, înainte de a se interesa în mod deosebit de măștile de dans, în special compuse din capete de animale (...).

UN NOU SPAȚIU DE EXPOZIȚII FOTO

președintele Comitetului Sindicatului CIL Pipera

Radu Ion

Pe data de 7 iulie 1984 a avut loc la clubul CIL Pipera vernisarea a 40 de fotografii din cadrul expoziției AAF

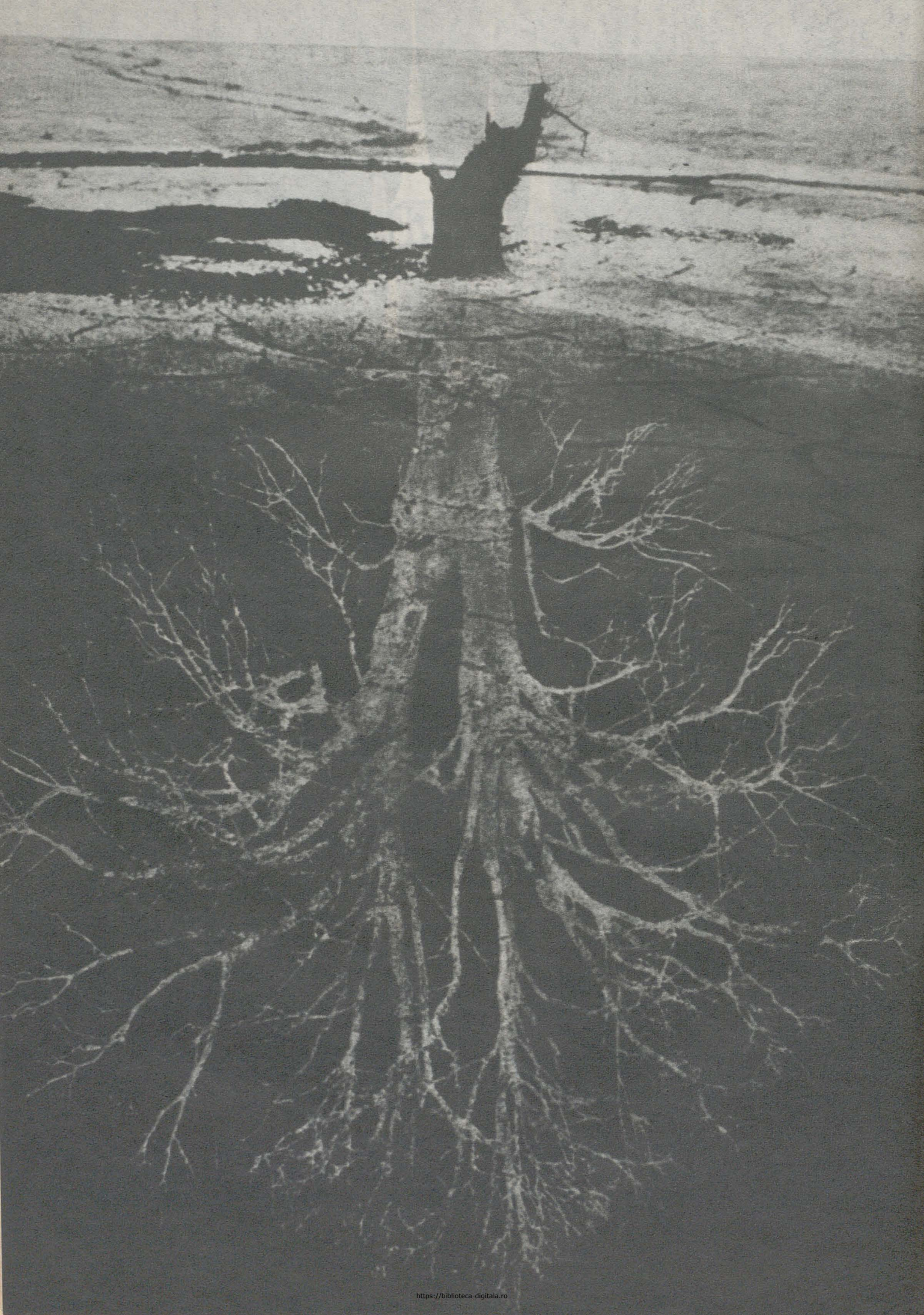
numită și expoziția BORDEAUX precum și 17 fotografii ale artistului fotograf Timuș Constantin. Deschiderea a

fost făcută de tovarășul conf. ing. Sylviu Comănescu Hon.EFIAP, secretar executiv AAF.

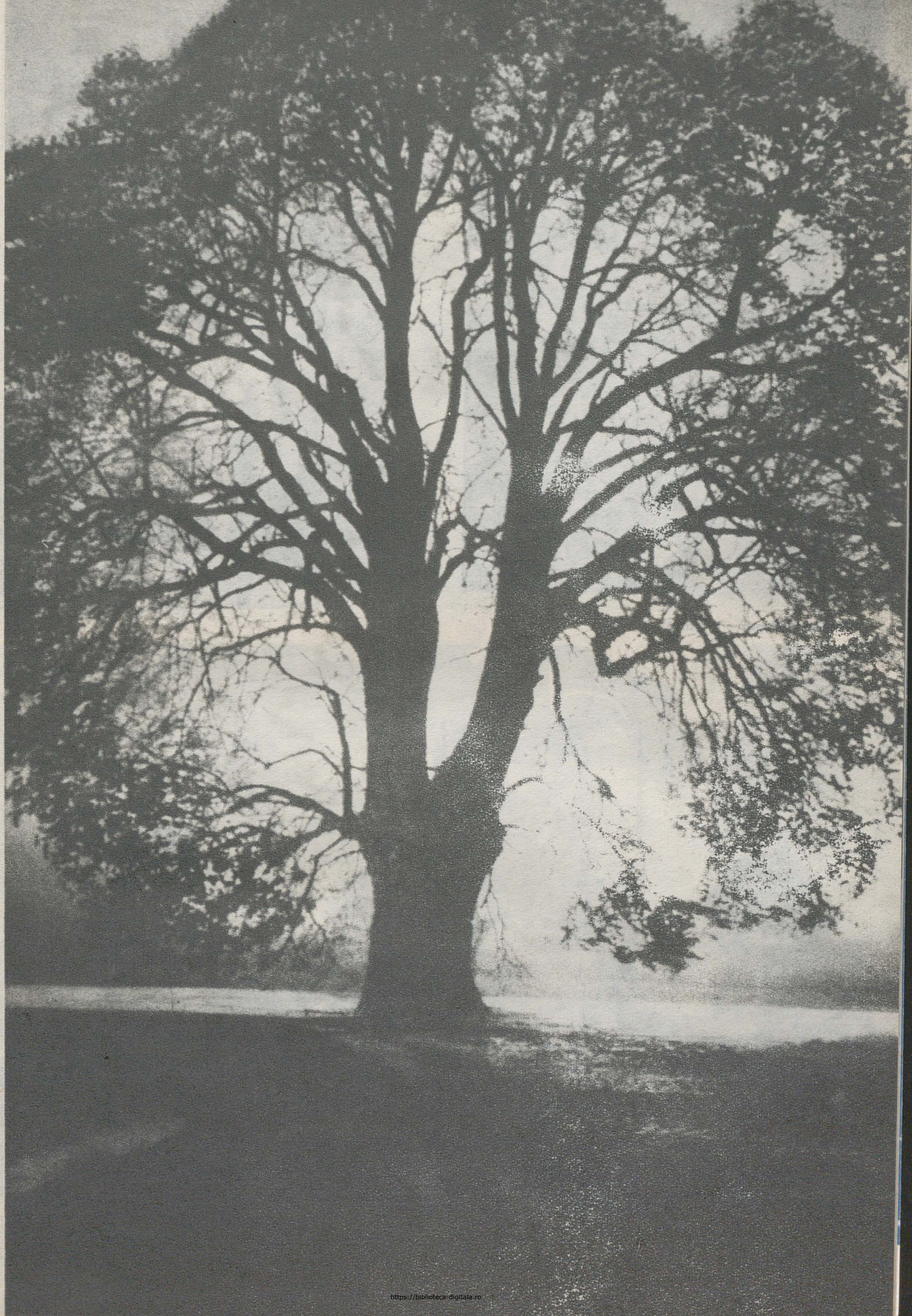

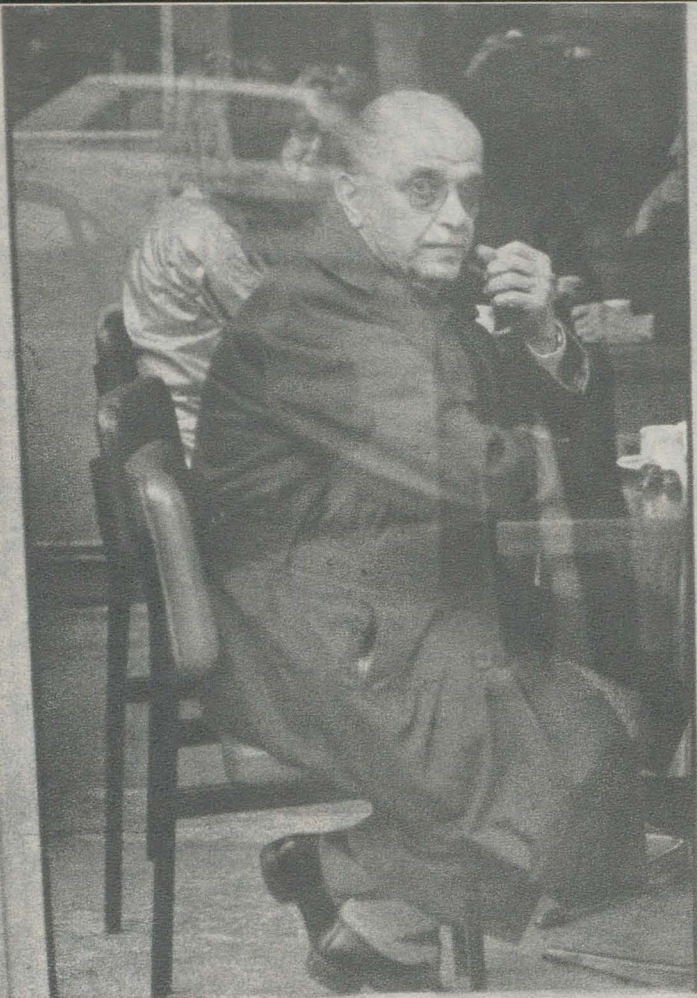

– Dan Berlogea – În vitrină

– Conversație întreruptă

– Dan Berlogea – Curioșii

– Mica birfă

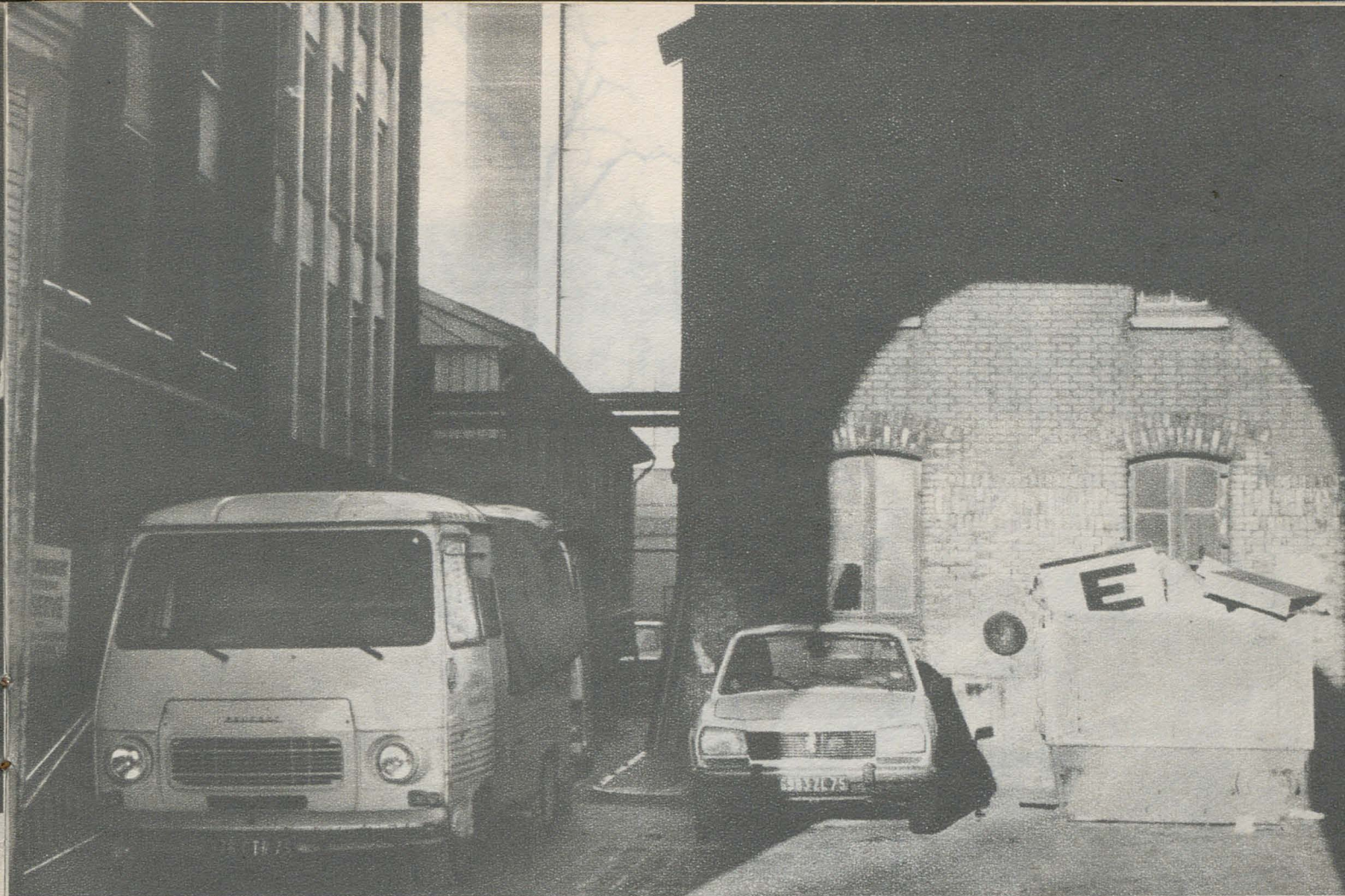
— Dan Berlogea — Trecătorul și replica sa

— Dan Berlogea — Cărușă

— Champs-Élysées

– Așteptare

– Alții au mașină

— Dan Berlogea — Autorul și victima sa

— Dan Călinescu Mihai —

— Dan Călinescu Mihai — Dreptul la viață

– Willy Hengl – Fără titlu

– Willy Hengl – Fără titlu

– Willy Hengl – Förra titlu

Willy Hengl – Förra titlu

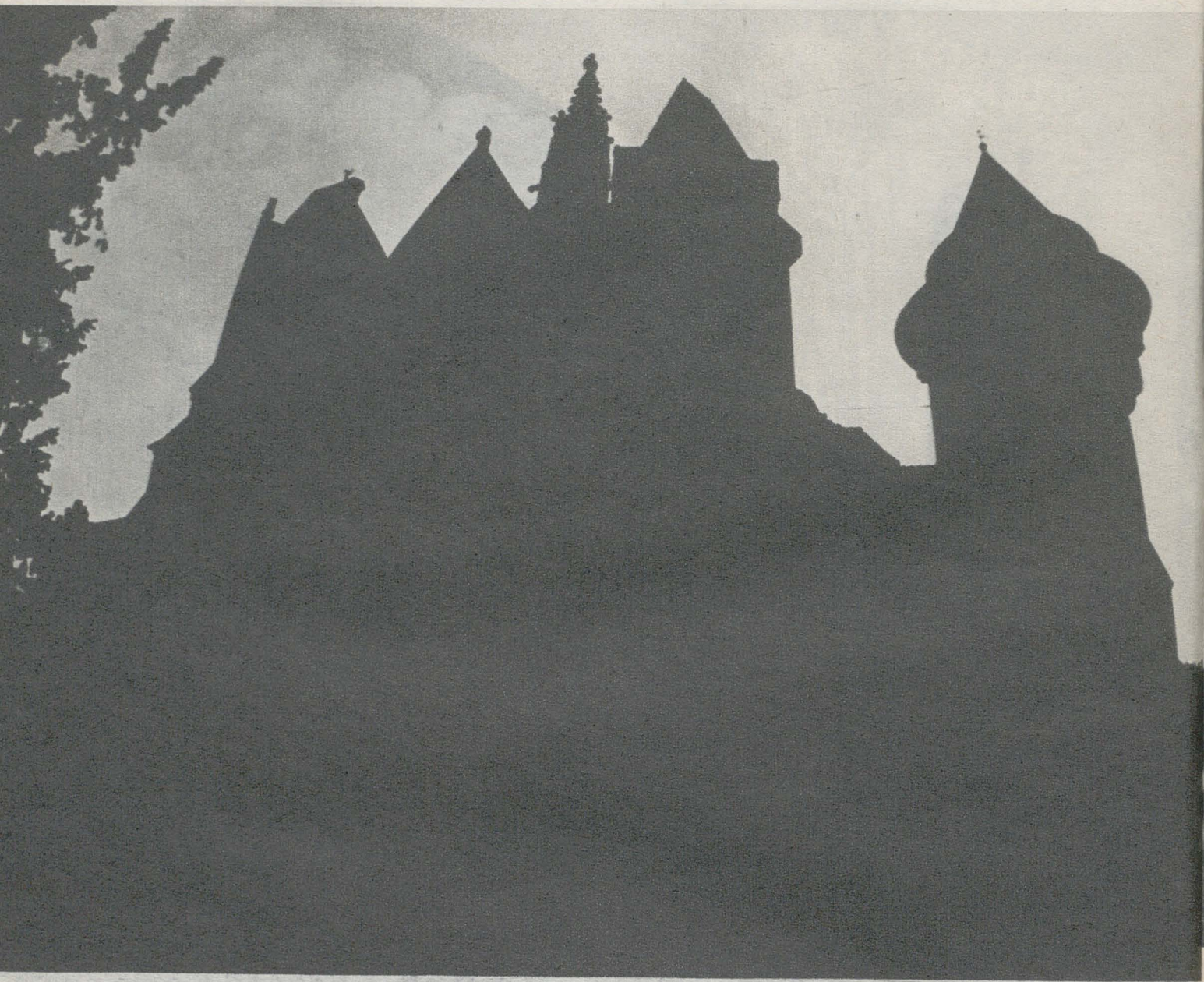
— Willy Hengl — Fără titlu

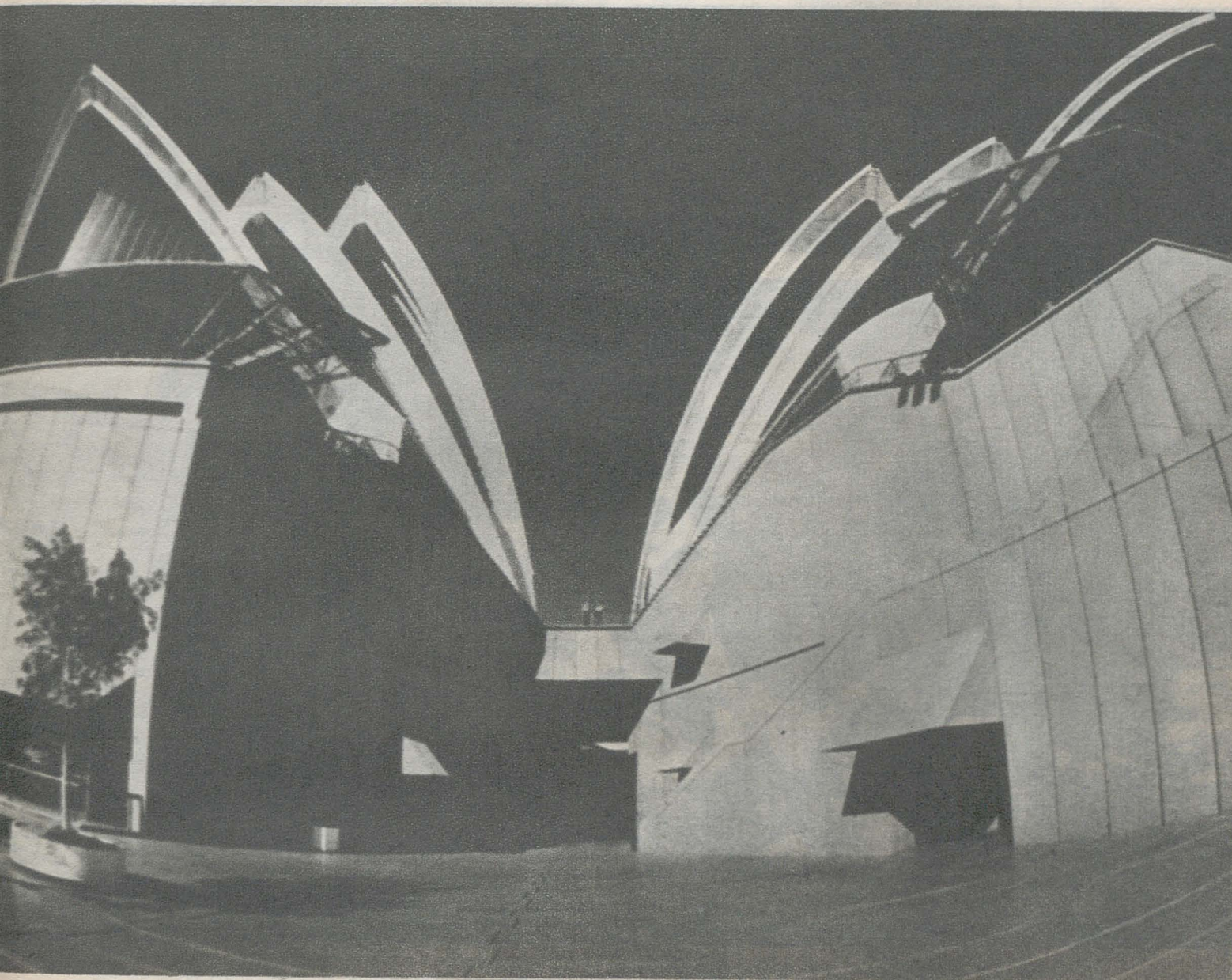
— Willy Hengl — Fără titlu

— Willy Hengl — Fără titlu

— Willy Hengl — Fără titlu

Într-o lucrare deosebită de interesantă, intitulată „Fără titlu”, artistul austriac Willy Hengl prezintă o serie de lucrări care sunt, în esență, o explorare a formelor și a spațiilor. Într-o manieră minimalistă, el explorează relațiile dintre spațiu și formă, utilizând linii simple și forme geometrice. Lucrările sale sunt caracterizate de o simplitate și de o claritate care le conferă o valoare estetică deosebită. Hengl explorează, în mod subtil, concepte precum perspectiva, proporția și echilibrul, creând o atmosferă de mister și de curiozitate în jurul lucrărilor sale.

Într-o lucrare deosebită de interesantă, intitulată „Fără titlu”, artistul austriac Willy Hengl prezintă o serie de lucrări care sunt, în esență, o explorare a formelor și a spațiilor. Într-o manieră minimalistă, el explorează relațiile dintre spațiu și formă, utilizând linii simple și forme geometrice. Lucrările sale sunt caracterizate de o simplitate și de o claritate care le conferă o valoare estetică deosebită. Hengl explorează, în mod subtil, concepte precum perspectiva, proporția și echilibrul, creând o atmosferă de mister și de curiozitate în jurul lucrărilor sale.

— Willy Hengl — Fără titlu

Într-o lucrare deosebită de interesantă, intitulată „Fără titlu”, artistul austriac Willy Hengl prezintă o serie de lucrări care sunt, în esență, o explorare a formelor și a spațiilor. Într-o manieră minimalistă, el explorează relațiile dintre spațiu și formă, utilizând linii simple și forme geometrice. Lucrările sale sunt caracterizate de o simplitate și de o claritate care le conferă o valoare estetică deosebită. Hengl explorează, în mod subtil, concepte precum perspectiva, proporția și echilibrul, creând o atmosferă de mister și de curiozitate în jurul lucrărilor sale.

Într-o lucrare deosebită de interesantă, intitulată „Fără titlu”, artistul austriac Willy Hengl prezintă o serie de lucrări care sunt, în esență, o explorare a formelor și a spațiilor. Într-o manieră minimalistă, el explorează relațiile dintre spațiu și formă, utilizând linii simple și forme geometrice. Lucrările sale sunt caracterizate de o simplitate și de o claritate care le conferă o valoare estetică deosebită. Hengl explorează, în mod subtil, concepte precum perspectiva, proporția și echilibrul, creând o atmosferă de mister și de curiozitate în jurul lucrărilor sale.

– Dan Călinescu Mihai – Discuția

Willy Henschel – Foto 1970

Willy Henschel – Foto 1970

Fotografiile prezentate au fost de certă valoare artistică și au reținut atenția vizitatorilor.

Sînt de reținut numele tuturor expozanților, dar voi aminti pe Florian Taloș cu 6 fotografii, Traian Popescu cu 5 fotografii, Ovidiu Niculescu, Kozakievici I. cu cîte 4 fotografii precum și alții: Cociasu și Cristian Ciupagea.

Cu aceasta a fost inaugurat un nou spațiu pentru circa 60 de fotografii ce urmează să fie expuse sub auspiciile AAF.

În luna august 1984 expoziția a crescut în calitate fiind expuse fotografiile lui Lazăr Dinu AFIAP cu „Liniste de seară”, „Tineri constatați”, „Ceafă”, „Toamnă”, „Liniste de toamnă”, „Valentina”, „Peisaj”, „Iarnă”, „Lucia”,

„Forin”, „Mirela”, „Bădia”, „Singurătate etc. precum și fotografiile artistului fotograf Stamate Victor AFIAP „Nina 2”, „Portret”, „Cabana”, „Puiul”, „Diminețile la Tușnad”, „Colț viu”, „Groty”, „Peisaj”, „Peisaj”, „Peisaj de iarnă”, „Parcul libertății”, „Singurătate”, „Ojelarii” și altele.

Artistul fotograf Constantin Timuș a expus de asemenea 10 fotografii.

La cererea unanimă expoziția a fost menținută pînă pe 15 oct. 1984

În perioada 15 octombrie - 30 decembrie au fost expuse fotografiile artistului fotograf Mircea Faria EFIAP: „Obsesia”, „Autoportret”, „Studiu pentru Ingrid”, „Artistul”, „Ondine”, „Înserare pe Siutghiol”, „Manon”, „Memento”, „Lucy of Lammermoor”,

„Grație”, „Solitudine”, „portret în negru”, „Vitrina”, „Euridice în intern”, „Fantezie”, „Pictorul”, „A fi sau a nu fi”, „Isabel”, „Jane Eyre”, „Grafică” și altele.

De asemeni a expus artistul fotograf dr. ing. Gheorghe Rizeanu AFIAP: „Liniste deltei”, Fotografatul, Cît era de verde valea mea... Înțelepciune, În acțiune, Efort, Ironia soartei, Maestrul și Margareta, Elegie, Recoltă în deltă, Viață, Capriciul zăpezii, Repaus, Maria, Pămîntul e crud uneori, Maria, Pămîntul e crud uneori, Maria 82, Tren întîrziat, Solitarul etc.

Timuș Constantin a mai expus 20 de fotografii artistice cu mobilier confecționat în CIL Pipera.

GÎNDURI PE MARGINEA UNEI EXPOZIȚII

Mărculescu Ion

Este fără îndoială nu numai laudabil, dar și deosebit de complicat să organizezi o expoziție de artă fotografică în care să ai de ales din sutele de lucrări primite din toată țara, pe cele mai bune, să faci treaba în așa fel încît să îți ștăcheta cît mai sus și în același timp să mulțumești pe toată lumea sau măcar să o convingi de ceea ce faci sau vrei să faci.

PREMFOTO este o manifestare deosebită, pe care nu trebuie să o mai prezentăm, fiind cunoscută cu toate pretențiile, exigențele, realizările bune și foarte bune, o manifestare pentru care mulți artiști fotografi își păstrează în rezervă lucrările la care țin mai mult, ca pe o ultimă îmbrăcătură, pe care să le trimită la Oradea, unde să cîștige laurii cei mari; pentru că merge deja vorba că la Oradea se împart lauri din cei mari. PREMFOTO s-a autopopularizat destul prin activitatea sa, spre marea cinste a celor ce s-au dăruit cu pasiune pînă acum într-o propășire a artei fotografice pe meleagurile orădene și de aici mai departe. Depășind (cu ocazia bienalei din 1984) niște greutăți, sinem convingi, obiective (gen Medgidia, unde restituirea lucrărilor s-a făcut cu mare întîrziere însă, în acest caz după mari intervenții ale unora dintre autori, în nici un caz ca la Agro - Satu Mare, unde lucrările nu au fost restituite nici după mai bine de un an, cu toate intervențiile), PREMFOTO și-a atins scopurile fără însă să depășească așteptările. S-ar putea, așa cum reiese din cuvîntul de deschidere din catalogul expoziției („fotoclubul organizator „Nufărul” Oradea care înscrie 242 lucrări, semnate de 37 autori, unele din acestea de o reală valoare artistică) să se fi lăsat loc în mod deliberat și unor fotografii de o valoare artistică mai puțin reală?

Catalogul expoziției (o adevărată enciclopedie ilustrată pe lîngă cataloagele ce se obișnuiesc la Craiova) aduce informații prețioase celor ce nu au putut vizita expoziția, asupra preocupărilor artiștilor fotografi din țară, popularizează fotografia de artă (e adevărat, la această ediție parcă în condiții (tipo) gratuite ceva mai puțin inspirate), însă rămîne de neînțeles de ce între fotografiile reproduse nu se află toate cele premiate (din 13 premii au fost reproduse 5 - unii în mod deosebit!), pentru a ne putea face o impresie mai completă asupra nivelului expoziției și chiar asupra orientării juriului (reprezentat de altfel în mod copios în catalog). O întîrziere în editarea catalogului (cum a fost de altfel și cred că nu s-a supărat nimeni) ar fi fost mai indicată, dacă contribuia la îmbunătățirea calității lui.

Salonul de artă fotografică are și nuanțe avangardiste și acesta este un act de mare curaj, ceea ce nu este rău deloc, dacă avem în vedere pericolul desuetudinii ce filii prin alte saloane, dar și un act de mare responsabilitate, dacă ne gîndim că fotografia de artă, oricît de modernă, de „avansată”, de „experiment” ar fi, trebuie să aibă, totuși, o idee, să exprime ceva. Amatorismul trebuie să lase nu numai la Oradea și nu neapărat la Oradea, loc unui profesionalism mai accentuat, mai bazat pe o concepție clară asupra fotografiei. Gîndind astfel ne reușim să înțelegem sensul seriei de cinci fotografii (cinci fotografii - cită muncă!) intitulată „Perpetuare”, nici de ce „Nostalgia” a trebuit să facă

ravagii cu spațiile din catalog (totdeauna mai reduse decît am dori); nici pe departe nu am „prins” ideea „filozofică” din „Imprudența” și, din motive de respect pentru chenarul din jurul numelui autorului nu insistăm asupra „Pantofilor” ... Alături de aceste exemple se pot aduce mai multe reproșuri juriului decît autorilor care, se știe, se obiectivează mai greu în țara propriilor lucrări față de care comit adesea nedreptăți grave.

Există o serie de subiecte superbanalizate pe care mulți artiști le mai atacă în formule de asemenea învechite. Nu este exclus ca ele să găsească și un public pe măsură, însă este știut că menirea artistului nu este de a lucra la nivelul gustului îndoielnic al unui anumit public, care de fapt este obligat să se ridice pînă la nivelul de înțelegere al artistului (atunci cînd acesta îl are). Un aspect îmbucurător este în expoziția prezența fotografiilor de reportaj reprezentată, din păcate, în catalog de puține lucrări dintre care, excelente, cu remanență pe retină și în memorie mi se par două: „Quo vadis?” (Morvai Pal) și „Fără titlu” (M. Agabrian), fotografii desprinse cu inteligență și sensibilitate din ritmul alert al vieții.

Atîta timp cît artiștii fotografi, răspîndiți în toate colțurile țării, își pun mari speranțe, undeori deosebit de mari în fotocluburi sau centre care au posibilitatea să promoveze fotografia (vîsind chiar, că acestea ar putea deveni școli de fotografie), este firesc să se teamă de a le fi înșelate așteptările. Cel mai tare nu ierți scăderile de nivel celui în care ți-ai pus speranțele. Astfel gîndind am scris aceste rînduri.

ORWOCHROM UT 23

S. Bartmuss
R.D.G.

Cu filmul Orwochrom UT 23, întreprinderea VEB Filmfabrik Wolfen, Fotochemisches Kombinat, a adus acum pe piață un material fotografic reversibil care îmbină cunoscutele și recunoscutele avantaje ale seriei Orwochrom cu altele noi, dar mai ales cu o mare sensibilitate la lumină (filmul se va expune corespunzător 23 DIN/ASA 160/130 GOST).

Sensibilitate mai mare

Sensibilitatea a constituit întotdeauna o trăsătură determinantă a materialelor fotografice. Acest lucru își are temeiurile sale, întrucît cu creșterea sensibilității la lumină sporesc considerabil și posibilitățile de folosire ale unui film.

În timp ce încă în trecutul cel mai apropiat nu se putea obține o sensibilitate mai mare decît în detrimentul unor alți parametri fotografici, cum sînt granulația și capacitatea de rezoluție, astăzi problema se pune în sensul efectuării unui astfel de pas fără a se ajunge la asemenea concesii.

Exact această cerință o îndeplinește întreprinderea VEB Fotochemische Kombinat Wolfen prin realizarea filmului ORWOCHROM UT 23. Cu toată sensibilitatea sporită, filmul posedă aceleași proprietăți remarcabile ca și filmele UT 18 și UT 20.

Creșterea toleranței fotografice

Ca urmare a proprietăților sale, filmul Orwochrom UT 23 ia proporțiile unui film color reversibil cu utilizarea universală a căruia rază de acțiune fotografică permite, atât fotoamatorilor cât și fotografilor profesioniști, să abordeze cele mai diferite stere motivaționale și să treacă cu succes prin cele mai complicate situații de fotografiere. Fotografilor angajați pe planul creativității li se pune la dispoziție, cu filmul UT 23, un material de lucru de valoare pentru traducerea în viață și materializarea ideilor lor fotografice. Avantajele prezente de sensibilitate sporită la lumină a filmului UT 23 își găsește reflectarea, în mod diferențiat, în aproape toate domeniile fotografiei.

Condiții de lumină nefavorabile – nici o problemă

În condiții de lumină nefavorabile filmul UT 23 dă din plin dovada calităților sale: fotografii în zori și în amurg și fotografii veridice făcute noaptea, de exemplu pe străzile luminate puternic ale unui mare oraș, fără stativ (cu posibilitatea unor timpi de expunere pentru instantanee cu executarea din mână fără pericol de diminuare a clarității datorită clătănirii aparatului). Este posibilă fotografierea interioarelor la lumină de zi de intensitate mijlocie, precum și fotografierea cu iluminarea indirectă cu lampa fulger-electronic, și asta fără restricții, filmul UT 23 făcând dovada calităților sale și în domeniul microfotografiei. Sensibilitatea mărită permite o diafragmare mai puternică, astfel că profunzimea de câmp, problematică în acest domeniu, poate fi extinsă, în felul acesta, filmul UT 23 satisfacând și cerințele complicate ridicate de fotografierea în domeniul tehnico-științific, inclusiv microfotografia și alte aplicații speciale.

Preluarea

La fel ca toate filmele Orwochrom, și filmul UT 23 se prelucrează conform cunoscutei prescripțiuni ORWO 9 165 așa că pentru dezvoltarea sa nu trebuie să se depună eforturi suplimentare.

ORWOCOLOR NC 21

De nu prea mult timp, în producția întreprinderii VEB Fotochemische Kombinat Wolfen, se află un nou film

negativ color, și anume filmul ORWOCOLOR NC 21, care va suscita un mare interes în rândul fotoamatorilor, cât și al fotografilor profesioniști. Înscrinduse pe linia tendințelor internaționale, filmul negativ ORWOCOLOR NC 21 este corelat cu lumina de zi mijlocie (5500 K).

Un câștig apreciabil pe planul sensibilității

Acest lucru este valabil atât pentru zonele apropiate, cât și pentru cele depărtate. Tocmai în cazul utilizării de obiective cu focală lungă, în ciuda timpilor de expunere mai scurți necesari în acest caz, se poate totuși diaframa mai puternic de până acum. Acest lucru reprezintă un câștig suplimentar de profunzime în câmp. Corelarea culorilor, la filmul ORWOCOLOR NC 21, cu lumina de zi mijlocie permite în orice moment – în vederea îmbunătățirii condițiilor naturale de lumină sau pentru intenții speciale de realizare de fotografii – o combinație a luminii de zi cu iluminarea cu lampă fulger electronic. Acest lucru poate reprezenta un avantaj în special în cazul fotografierii contra luminii în vederea iluminării părților umbrite.

Preluarea filmului NC 21

Developarea filmului ORWOCOLOR NC 21 după prescripțiunea ORWO 5168 și copierea acestuia sînt asigurate de ateliere color autorizate în acest scop. Pentru fotografii sau fotoamatorii versat există, de asemenea, posibilitatea, să prelucreze personal filmele NC 21. Întreprinderea VEB Fotochemisches Kombinat Wolfen livrează, în acest scop, setul de dezvoltare ORWOCOLOR C 5168 pentru 500 ml de soluție.

Se impune de asemenea să fie menționat faptul că pentru copierea negativelor color NC 21 este necesară o altă combinație de filtre de copiere decât pentru negativele NC 19. Datorită corelării culorilor filmului ORWOCOLOR NC 21 cu lumina de zi rezultă combinații de filtre mai favorabile și timpi de expunere mai scurți decât în cazul procesului de copiere cu filme NC 19.

Filmul negativ ORWOCOLOR NC 21 este realizat în următoarele sortimente: film îngust în cutii pentru lumină de zi 135-36 și 135-20, casete SL, bobine de rolfilm 120.

ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI

Al 5-lea Salon național de artă fotografică – „Nedeia vulcăneană” – 1984. Părerile „ochiului de aur”. Fotografia ca artă. Interviu realizat de Mirecea Bujorescu. Extras din ziarul Steagul Roșu (Petroșani) din 17 mai 1984.

Președintele juriului celui de al 5-lea Salon național de artă fotografică – Vulcan 1984 a fost Iosif Marx Hon. EFIAP, Hon Golden eye, vicepreședintele filialei AAF Transilvania. Iosif Marx este singurul „golden eye” („ochi de aur”, titlu care se acordă celor mai buni artiști foto din lume) din România și printre cei 5 din Europa. Iată ce ne-a spus despre actualul Salon:

– La fiecare expoziție se prezintă, de regulă, fotografii foarte bune și fotografii slabe. La Vulcan, anul acesta, am avut de-a face cu fotografii foarte bune, greu de jurizat. Chiar în condițiile în care nu s-a efectuat o prejurizare, ne-a fost greu să alegem. Salonul de la Vulcan este primul salon cu tema „folclor” din țară. Ți urmează cele de la Odorheiu Secuiesc și Herculane, iar la Satu Mare există unul pe teme de agricultură.

– Cite ceva despre expoziție, dacă sînteți amabil...

– Anul acesta au venit cele mai valoroase fotografii folclorice, îmbucurător fiind faptul că au fost expe-

diate multe (și de calitate) lucrări color. Este – dacă ținem seama de faptul că obiceiurile sînt aceleași, costumele rămîn aceleași – o mare realizare ca, de la ediție la ediție să găsești alte unghieri, alte expresii, pentru a bucura ochiul celui care privește lucrarea. Mai trebuie ținut cont că participanții nu se ocupă doar cu folclorul pentru a putea realiza atîtea lucrări „la temă”.

– Și despre manifestare...

– „Nedeia vulcăneană” este o manifestare deja cunoscută în țară prin reușita celor 13 ediții anterioare. Inițial și eu participam cu lucrări în concurs, care mi-au fost premiate, și, acum, iată-mă în juriu.

Fotografia ca artă. Despre Salonul fotografic de la Vulcan, a avut amabilitatea să ne vorbească și Gheorghe Epuran, redactor șef al revistei „Fotografia”, AFIAP. Interlocutorul nostru a făcut parte din foarte multe jurii internaționale, a participat la numeroase expoziții din țară și peste hotare.

– Care este, după părerea dumneavoastră, trăsătura fundamentală a manifestării?

– Fără îndoială, ceea ce caracterizează și dă o notă aparte Salonului

de artă fotografică din Vulcan este legătura acestuia cu manifestarea tradițională care este „Nedeia vulcăneană”, „Nedeia” a căpătat o personalitate distinctă în peisajul cultural al Văii Jiului și al județelor limitrofe. Faptul că la Vulcan s-a permanentizat primul salon național de fotografie pe teme de folclor, dar mai ales faptul că rezistă și crește în calitate, dovedește că pasiunea învinge orice greutăți...

– Adică, despre ce greutăți este vorba?

– Organizarea unui asemenea Salon impune, în primul rînd, sprijin din partea organelor locale. Și, trebuie să recunoaștem că la Vulcan acest sprijin a fost substanțial. Apoi, începînd de la expedierea invitațiilor, primirea lucrărilor, categorisirea lor, jurizarea, amenajarea expoziției implică muncă și pasiune. La Vulcan sînt oameni îndrăgostiți de arta fotografică și pașionați organizatori, ca Francisc Nemeth, Ioan Pardos, Fülöp Atilla și alții.

– Expoziția, în sine, cum vi se pare?

– Anul acesta a câștigat foarte mult prin adăugarea unei teme libere, care oferă posibilitatea unei palete mai largi de expresie. Am văzut fotografii cu totul deosebite, care au necesitat „baraje” la jurizare, voturi „secrete” pentru departajare. Expoziția este, în

același timp, utilă pentru fotocluburile din Valea Jiului, pentru amatorii de artă fotografică. Sint multe de învățat, mai ales în tehnica de lucru, care a evoluat mult în ultima vreme. În ceea ce privește revista pe care o conduc, se va bucura să găzduiască, în paginile sale, reproduceri din Salonul de la Vulcan. Aceste lucrări merită!

„Am căutat ca prin intermediul artei fotografice să aducă un omagiu omului”. Emil Simandan. Extras din ziarul „Flacăra Roșie” (Arad). Nr. 11 823 din 12 iurie 1984.

– Stimate maestre Mircea Faria, cunoaștem că ați fost distins cu prestigioase titluri, cum sint EFIAP, Hon. Ph.S.Sri Lanka, Hon.Ph.C. Bordeaux, Reims, Torino, Saint Nazaire, Bangkok, Lisabona, Liège, Rio de Janeiro, Santiago de Chile etc., că lucrarea dv. „Se lasă noaptea” este fotografia românească, care deține pînă la ora actuală cele mai multe premii în expoziții și saloane de artă fotografică din țară și străinătate. Cînd și cum v-ați apropiat de arta fotografică pentru ca să ajungeți astăzi să vă numărați printre cei mai importanți artiști fotografi nu numai din țară, dar și de pe continentul nostru?

– M-am apropiat de arta fotografică acum 25 de ani, după ce mai înainte m-am dedicat artei actoricești și celei regizorale în cadrul teatrelor naționale din Craiova și București. Fără, pasiunea pentru fotografie nu a venit spontan. Încă înainte de a deveni actor, am avut o chemare spre artele plastice (pictură și caricatură), iar dacă nu m-am realizat în pictură, în schimb m-am dedicat cu multă pasiune artei fotografice.

– Care este tematica principală a fotografiilor dv.?

– Așa cum ați putut remarca și în cadrul expoziției personale, deschise în sala „Forum” din orașul dv., expoziție organizată sub egida Comitetului ju-

dețean de cultură și educație socialistă și Fotoclubului din Arad, în centrul preocupărilor mele se atîlă viața. Am căutat, prin intermediul artei fotografice, să aduc un omagiu omului, să exprim respectul pentru munca lui pentru bucuria și statornicia lui, să relev durerile și căutările lui, visele înaripate, frumosul pe care-l tăce și este al lui.

– Care sint genurile preferate pe care le abordați în arta dv. fotografică?

– Pot să spun că îmi plac toate genurile artei fotografice, dar am lucrat cu mai multă plăcere, și ca atare, m-am realizat mai mult în portrete și eseuri, dovadă că cele mai multe medalii de aur le-am obținut cu portrete și eseuri.

– Să ne oprim mai întîi la portretele pe care le realizați.

– După opinia mea, artiștii fotografi se impart în două mari categorii. În primul rînd, avem marii fotografi reporteri, care au talentul și capacitatea de a sesiza „clipa” în care trebuie făcută o fotografie, să surprindă momentul esențial care marchează totul, care „scoate” reportajul, apoi sint cei care lucrează mai încet, care își fixează mai întîi în minte ceea ce doresc să fotografieze, uneori își fac schițe, desene, pentru montaje, aranjează reflecție, și abia pe urmă recurg la fotografia propriu-zisă. Eu fac parte din această a doua categorie de artiști fotografi, cărora le „merge” mai bine portretul și esul. În felul acesta am reușit să transpun în arta fotografică numeroase personaje celebre aparținînd literaturii și dramaturgiei naționale și universale, portrete pe care le-am selecționat din realitatea înconjurătoare.

– Despre eseuri ce ne spuneți?

– Am căutat ca eseurile mele să exprime frumosul, puritatea, să devină fotografii majore, cu o mare putere emoțională. Numai în felul acesta arta fotografică poate să ajungă în sfera limbajului universal al artei autentice,

numai în felul acesta ea poate să emoționeze și să transmită contemporanilor idei majore, deziderat pe care consider că l-am împlinit și în expoziția personală găzduită de la „Forum” din minunatul oraș care este Aradul.

Primul salon de artă fotografică.
Extras din ziarul „Flamura Prahovei” Nr. 7430 din 19 mai 1984.

Deși înființată de mai mulți ani, filiala „Muntenia” a Artiștilor Fotografi din România, care-și are sediul în municipiul Ploiești, a avut o prezentare sporadică în viața culturală a județului. Cu atît mai mult ne-a bucurat inițiativa organizării unui prim salon de artă fotografică. Găzduit de Muzeul de Artă Ploiești, acesta a fost venisut cu o săptămînă în urmă, bucurîndu-se încă din prima zi, de o caldă primire din partea unui public numeros. Ceea ce dovedește că arta fotografică are mulți prieteni statornici și, desigur, că expoziția cuprinde lucrări capabile să rețină interesul vizitatorilor.

Pentru realizarea primei ediții a salonului FOTOART, 194 de artiști fotografi din 25 de județe au trimis peste 800 de lucrări. Dintre acestea juriul (condus de David Friedmann, președintele filialei „Muntenia” a A.A.F.), a reținut pentru expoziție 68 de lucrări semnate de 47 de artiști fotografi. Riguroasa selecție se reflectă nemijlocit în valoarea artistică ridicată a salonului.

Avînd o tematică foarte diversă, lucrările prezentate publicului scot în mod convingător în evidență valorile artei fotografice, largile posibilități pe care le oferă aceasta pentru a transmite idei și sentimente specifice timpului nostru. Dintre artiștii fotografi ploieșteni, în expoziție sint prezenți Florin Andreescu, Ion Mihai Cochinescu, Yannis Katris, Eduard Pătă și Cristian Stuparu.

(La Muzeul de Artă din Ploiești, în primul salon de artă fotografică Foto : Ștefan I. Tănăsescu).

NE-A PĂRĂSIT UN PRIETEN

Nicu Dan Gelep AFIAP
Secretar
Filiala AAF Oltenia

A fost ca o ultimă descărcare a unui bliț, după care a urmat întunericul.

Luni seara a venit la ședința fotoclubului. Era obosit. Avusese un proces greu, „un proces urît”, cum l-a caracterizat el și se simțea rău. Oricare în locul său s-ar fi dus acasă să se odihnească, să se liniștească. Oricare în afară însă de el, omul cu gîndul mereu la prietenii lui, la bucuriile prietenilor lui. A venit sus, ne-a spus că nu se simte bine și ne-a rugat să scurtăm pe cit posibil ședința. Nu a plecat însă, pînă ce nu am pus la punct absolut totul pentru expoziția personală a lui Nicu Dan Gelep, pînă în cel mai mic amănunt. Pe drum spre casă s-a simțit rău, dar nimeni dintre noi nu s-a gîndit că din acea seară nu-l va mai vedea pe avocatul Dan Călinescu Mihai, că seara aceea a fost ca o ultimă descărcare a unui bliț, după care urmează întunericul.

A doua zi nu ne-a venit să credem. Dan Călinescu Mihai ne părăsise. Nu se poate! E nedrept! Nu cred! Nu pot să cred!

Și totuși ziua de 13 noiembrie 1984 a fost ultima din viața lui... Dan Călinescu Mihai a avut două pasiuni: avocatura și fotografia. Avocatura de fapt i-a fost profesia, dar i-a fost profesia care l-a pasionat. Vreau să mor avocat, spunea atunci cînd îl întrebam de ce nu se pensionează. Nimic nu l-ar fi putut despărți de a-

această profesie, decît numai moartea. La bară era ca un vrăjitor. Erau oameni care veneau în sălile tribunalului la procese, numai ca să-l audă pledînd. Era îndrăgostit de profesia sa și i se dăruise cu tot sufletul său. Cînd nu pleda, pleca cu geanta cu aparatele foto pe umeri și colinda străzile orașului. Cine nu-l știa pe avocatul Călinescu în Craiova? Înalt, mergînd cu pași rari, de o distincție rară, de o politețe desăvîrșită?

A știut să ridice pe alții, de multe ori el rămînînd în umbră, cedînd altora ceea ce foarte ușor ar fi fost al lui. Modest, cu suflet cald, cu dragoste, cu mare dragoste de oameni, se bucura sincer întotdeauna de succesul prietenilor săi ca de propriul său succes.

Pentru meritele sale de necontestat, a fost distins cu titlurile AFIAP și EFIAP. A condus filiala Oltenia cu competență, făcînd să fie printre primele din țară. A cultivat prietenia cu toate filialele, cu toate fotocluburile. Și-a făcut și ne-a făcut din colegi fotografi din țară prieteni sinceri. Datorită lui avem prieteni în toate orașele țării, datorită lui sintem iubii în orașul Craiova, datorită lui ni s-au deschis porțile Muzeului de artă din Craiova, unde ni s-a pus la dispoziție una din sălile cele mai frumoase pentru expozițiile noastre.

Și atunci cum să crezi că avocatul Dan Călinescu Mihai nu mai e printre noi? Pe noi cum ne lasă? Cine ar putea să-i ia locul? Cînd noi toți la un loc nu putem avea calitățile lui morale și sufletești?

Și totuși...

Cu inima cernită l-am condus cu toții pe ultimul drum. Și la mormîntul lui am jurat să nu-l uităm niciodată, să-l purtăm mereu în suflet și să încercăm să păstrăm mai departe ceea ce el ne-a dăruit: unitatea noastră și dragostea pentru fotografie.

GION MILI

Correspondentul nostru din Statele Unite, Peter Voinescu, ne comunică o veste tristă: celebrul fotoreporter Gion Mili nu mai este printre noi, și iată ce ne scrie:

Gion Mili, în vîrstă de 79 de ani, a murit de pneumonie, în februarie anul acesta. Născut în România, a venit în S.U.A. să studieze ingineria electrică la Institutul de Tehnologie - Massachusetts. După ce a obținut diploma, a lucrat 10 ani ca inginer de iluminare la General Electric Co., în timp ce urmărea fotografia cu pasiune. În 1937 a întâlnit pe prof. Harold E. Edgerton, omul care a descoperit flash-ul electronic și încep o lungă colaborare care i-a mijlocit lui Mili combinarea electronicei cu fotografia. Prin acea combinație, lumea fotografică a fost transformată și viziunea umană a fost lărgită.

Combinînd înalta tehnologie electronică cu sensibilitatea estetică și puternica lui personalitate, Mili a realizat un mare volum de lucrări, lucrări acum foarte apreciate, cum n-au fost la timpul respectiv, dar care inițial erau deseori considerate falsuri, pentru că n-au fost văzute niciodată pînă atunci. Se înșiruiau de la fracțiuni de secundă, un glonte sau o mică cochilie de melc mișcîndu-se cu viteză a scena de dans imobilizate de lumina stroboscopică, și chiar pe Picasso „pictînd” în întuneric cu o lanternă. Cu toate că nu a fost niciodată angajat al revistei Life, Mili este în mod justificat legat de această publicație, care a reproduș multe din cele mai revelatoare imagini ale sale și l-a ajutat după ce studioul din Union Square (un atelier fotografic celebru) a ars complet în 1966.

Mili a fost o personalitate înflăcărată, strălucitoare, cu impetuoasă individualitate și un caz căruia chiar mulți săi prieteni și admiratori cu greu îi țineau piept, dar putea să fie foarte generos cu acei care îi plăceau. Criticul Arthur Goldsmith mărturisește, citez: El și cu mine am avut o vrăjmășie, care s-a ivit din motive personale foarte banale și nu am vorbit timp de zece ani. Apoi, la un moment dat, m-am dus la el să rup gheața și am făcut cîțiva pași împreună. Mi-a spus în noaptea aceea, atunci, că după părerea lui sînt cel mai bun critic fotografic în activitate și că în toți acei ani cînd nu am vorbit, a citit tot ce am scris.

Ei bine, poate că toate acestea nu erau cu totul adevărate, dar puteți să vă închipuiți cum m-am simțit și sînt fericit că în ultima decadă relațiile noastre au fost așa cordiale”.

Gion Mili a avut o impresionantă expoziție retrospectivă la Centrul Fotografic Internațional din New-York, despre care a scris cu entuziasm Harvey Fondiler în POP PHOTO.

L-am cunoscut pe Gion Mili în România, la AAF, cînd a avut o expoziție personală.

Acum cîțiva ani, am telefonat lui Gion Mili, telefon care n-a răspuns poate 2-3 săptămîni. Dar, în sfîrșit, Mili a răspuns. Mi-a explicat de ce nu răspunde la telefon. El nu mai locuia acasă în mod curent, ci avea o cameră la o editură, unde... își scria memoriile. Probabil, după ce a terminat de scris, a murit.

SLUGHIAN MOVSES

Constantin Haca

A dispărut fulgerător dintre noi Slughian Movses, un excelent profesionist, care și-a dăruit întreaga sa activitate artei fotografice.

Membru al Asociației Artiștilor Fotografi, Slughian Movses a avut un deosebit aport la dezvoltarea artei fotografice în România.

Pedagog încercat, cu înalte calități morale, a inițiat generații de tineri în arta fotografică.

Bun coleg, om de o rară sensibilitate subtilă, generos, a lăsat tuturor celor care l-au cunoscut o amintire de neșters.

Aduc pe aceasă cale un ultim omagiu celui care a fost pedagog, coleg și prieten, Slughian Movses.

AAF • AAF • AAF • AAF • AAF • AAF

Aurel Toncoglaz

I. Saloane și expoziții interne

- La cea de-a XI-a Bienală de artă fotografică de la Tg. Mureș, ce a coincis cu aniversarea a 30 de ani de la înființarea fotoclubului, au fost trimise 1.264 lucrări alb-negru, 177 color și 605 diapozitive, din care juriul a admis 189 de lucrări alb-negru, 48 color și 116 diapozitive.

- În sala Forum din Arad, sub auspiciile fotoclubului din localitate, artistul fotograf Mircea Faria EFIAP a deschis o expoziție personală de artă fotografică, reunind diferitele genuri abordate: portret, peisaj, eseu, flori și animale, în cele 80 de lucrări expuse. Cu acest prilej s-a editat și un catalog ilustrat cu 23 de reproduceri.

- La primul Salon interjudețean de artă fotografică de la Slatina, intitulat „Omul creator”, dintr-un număr de 1.062 lucrări de la 295 autori, juriul a selectat 348 lucrări alb-negru, color și diapozitive, aparținînd unui număr de 165 autori din 28 de localități.

- Festivalul „Omul și producția”, organizat la Hunedoara, aflat la cea de-a XII-a ediție, a selectat din totalul de 464, un număr de 77 lucrări de artă fotografică aparținînd la 43 de autori.

- La primul salon de artă fotografică - „FOTOART”, organizat la Ploiești, din cele 818 lucrări de artă fotografică primite de la 194 autori, au fost expuse 68 de lucrări, aparținînd unui număr de 47 autori.

- În cadrul Festivalului folcloric „Nedeia Vulcaneană”, fotoclubul Electron a organizat a V-a ediție a Salonului interjudețean de artă fotografică, intitulat „FOTOFOLCLOR '84”. Din cele 797 lucrări trimise de 170 autori din 17 localități, juriul a admis 294 lucrări de artă fotografică - alb-negru, color și diapozitive - aparținînd la 106 autori.

- La a doua Bienală de artă fotografică organizată de Fotoclubul Harghita din Miercurea Ciuc, au fost expuse 299 lucrări de artă fotografică (133 autori), din totalul de 1.236 primite de la 320 autori.

- Fotoclubul Casei municipale de Cultură din Cluj-Napoca a organizat în sălile muzeului de artă, Bienala de artă fotografică „Napoca '84”. 256 de autori au expedit 1.110 lucrări, din care au fost selectate 290 aparținînd la 126 de autori.

- Artistul fotograf Mircea Faria EFIAP a prezentat o expoziție personală de artă fotografică la Slatina, în sala Artis, expunînd 71 de lucrări din toate genurile artei fotografice. A fost editat și un catalog ilustrat.

II. Participări la Saloane și Expoziții externe

- La cel de al XIX-lea Salon Internațional de Artă fotografică de la Jau - Brazilia (catalog 1456), au fost admise lucrările:

N. Bogdan	Solitudine
D. Călinescu	Mihai Discuția
EFIAP	
M. Faria	EFIAP
	La răscruce de vînturi
D. Friedman	AFIAP
Nicu Dan	Gelep
AFIAP	Masa
Z. Haragos	EFIAP
	Transparență
	Ligia
F. Jozsa	
L. Kövesdi	
	Sahul și riul său
	La marginea satului
Gh. Lăzăroiu	EFIAP
	Poveste de neuitat
	Start
Hedy Löffler	
Hon.EFIAP	
	Forme rotunde
V. Marciuc	AFIAP
I. Mărculescu	
	Ierburile vîntului
	Nocturnă
	Vîrstă
I. Mihăică	AFIAP
A. Mihalyko	
Gh. Rizeanu	AFIAP
	Pe pista nr. 2
	Portret II
	Gioconda '83
	Viață
P. Gemănuș	
	Pași
	Joc școlar

Lucrarea „Portret II” de Anna Mihalyko a obținut o mențiune de onoare.

– La Salonul internațional de artă fotografică „FOTOFORUM '83” de la Ruzomberok – Cehoslovacia (catalog 1463) au fost admise lucrările :

Hedy Löffler   Globe trotter
Hon.EFIAP
M. Faria EFIAP   Portret 2

– La cel de al 59-lea Salon Internațional de artă fotografică de la Zaragoza – Spania (catalog 1472) au fost admise lucrările :

N.D. Gelep AFIAP   Niște femei bătrâne
Hedy Löffler   Meditație
Hon.EFIAP
V. Simionescu   Asfaltatorii
AFIAP

Lucrarea „Meditație” de Hedy Löffler Hon.EFIAP a obținut premiul pentru portret și a fost reprodusă în catalog.

– La cel de al 3-lea Salon internațional de artă fotografică de la Saint Germain en Laye – Franța (catalog 1483), au fost admise lucrările :

N.D. Gelep AFIAP   Bătrînul Victor
N. Hanu AFIAP   La țîrg
V. Simionescu   Asfaltatorii
AFIAP

F. Nemeth   Muntele
A. Fülöp   Satisfacții
                Apus
                Copii

– La cel de al IX-lea Salon Internațional de artă fotografică de la Sarajevo – Jugoslavia (catalog 1433), a fost admisă lucrarea artistului fotograf Mircea Faria EFIAP, intitulată „Belle arte”.

– La cel de-al 6-lea Salon Internațional de artă fotografică de la Dijon – Franța, salon de autor, cu invitații personale, Hedy Löffler Hon. EFIAP a expus 10 lucrări, cea intitulată „Studiu 2” fiind reprodusă în catalog.

– La cel de-al 9-lea Salon internațional de artă fotografică de la Algarve – Portugalia (catalog 1473), au fost admise lucrările :

A. Gugiu   Adio, mare !
                Sibiu '77
D. Dinescu AFIAP   Peisaj III
D. Lazăr AFIAP   Elisabeth
                Portret II
                Case vechi
                Fără titlu
                Marea temeritate

Gh. Lăzăroiu EFIAP   Singurateca
Gh. Rizeanu AFIAP   Cîit de verde era
                valea mea...
                Singuraticul
M. Kapp   Fata în alb
N.D. GELEP AFIAP   Fata cu vâlul
P. Gemănaru   Eva
V. Simionescu   Asfaltatorii

Lucrarea „Portret II” aparținînd artistului fotograf Gh. Lăzăroiu EFIAP a obținut Medalia Racal și a fost reprodusă în catalog.

– La cel de al 15-lea Foto Forum FIAP pentru tineret, organizat în 1983 de VOAV din Austria (catalog 1482), tinerii fotografi români au obținut frumoase rezultate, clasîndu-se pe locul 5 din 14 țări participante. Au fost admise lucrările :

Mihai Ungureanu   Pace
Costel Popa   Concurs
Maria Spineiu   Laborantul
Pal Boga   Sora mea
Raul Dunaciu   Verticale industriale
Alexandru Feher   Bătrînul cioban

* Horia Simionescu   Motociclist
                Copiii la pescuit
                Pescarul I
Stefan Popovici   Peisaj industrial
Andreescu Florin   Fără titlu
Florin Lolos   Nesigur

Lucrările „Pace” de M. Ungureanu, și „Sora mea” de Pal Boga au obținut medalia VOAV, iar lucrarea „Concurs” de Popa Costel a obținut o diplomă.

La Salonul european de autori „AUTOEUROP '84” (catalog 1485), organizat în Franța, au fost admise 4 lucrări de Hedy Löffler Hon.EFIAP.

– La cel de al VI-lea Salon internațional de artă fotografică „OCHIUL DE AUR” de la Novisad – Jugoslavia (catalog 1462), au fost admise lucrările :

D. Dinescu AFIAP   Compoziție
Z. Haragos EFIAP   Casă pe coline
H. Löffler   Reamintire
                Globtrotter
M. Faria EFIAP   Claudia

La cel de al 3-lea Salon internațional de artă fotografică de la Istanbul – Turcia (catalog 1455) au fost admise lucrările :

M. Faria EFIAP   Modelul
N. Frandin   În expoziție
Hon.EFIAP
N.D. Gelep AFIAP   Echitație
Gh. Kacsur   Fumează !

M. Kapp   Laura la țară
Gh. Lăzăroiu EFIAP   Fără titlu
H. Löffler
Hon.EFIAP   Oraș vechi
I. Marx Hon.EFIAP   Oglindă de mină

Lucrarea „Fumează !” de Gh. Kacsur a fost reprodusă în catalog.

La cel de al 26-lea Salon internațional de artă fotografică „Dum Dum” de la Calcutta – India (catalog 1464), lucrarea „Isolda” aparținînd artistului fotograf M. Faria EFIAP, a obținut o diplomă de onoare. Au mai fost admise lucrările :

D. M. Călinescu   Dreptul la viață
EFIAP
N.D. Gelep AFIAP   Odihna
V. Simionescu   Asfaltatorii
AFIAP

– La cel de al 11-lea Salon internațional de artă fotografică de la Beijing – China (catalog 1458), doi artiști fotografi români au fost distinși cu Medalia de bronz : Kovessdi Laszlo pentru lucrarea „Natură moartă” și Ionescu Ilarian pentru lucrarea: „Depinde de fiecare pentru a supraviețui”, ambele lucrări fiind reproduse. Au mai fost admise lucrările :

H. Löffler   Sibiu, orașul vechi
Hon.EFIAP   Portret
L. Kovessdi   Natură moartă

Gh. Deac   deranjată
J. Marx Hon.EFIAP   Amintire
Fulger

Z. Molnar   Invidie
                Peisaj
D. Lazăr AFIAP   Spre casă
                Clara 2
                Primăvara și vara

                Țară de vis
                Ceața dimineții
                Pe ce drum ?
F. Nemeth   Pastorală
C. Miha   Pisici
Gh. Lăzăroiu EFIAP   Dirt-Track
P. Gemănaru   Pastel industrial
F. Jozsa   Un om înțelept

– La primul concurs internațional de fotografii artistice „Gamondio”, organizat la Castelazzo – Italia (catalog 1503), au fost admise lucrările :

Gh. Lăzăroiu EFIAP   Lumini palide
L. Butnariu   Jurnalul de seară
D. Friedmann AFIAP   Dragoste eternă
N. Eberlein AFIAP   Studiu Nr. 10
                Angelica.

INVITAȚIE – REGULAMENT LA CONCURSUL INTERNAȚIONAL ZEISS-PRAKTICA, 1985

– Concursul oglindește colaborarea culturală între țările socialiste în domeniul artei fotografice și fotografiei științifice, fiind popularizat prin diferite forme și, în special, prin publicitate în reviste :

- Foto, Budapesta
- Fotografia, București
- Fotografie, Leipzig
- Sowjetskoje Foto, Moscova
- Ceskolovenska Fotografiya, Praga
- Bulgarsko Foto, Sofia
- Foto Magazyn Fotograficzny, Varșovia

care sînt organizatori ai concursului.
– Juriul internațional de premiere este compus din redactorii responsabili ai menționatei publicații și repre-

zentanții Combinatului VEB Carl Zeiss Jena. Lucrările premiate la concurs (fotografii și diapozitive) rămîn în posesia organizatorilor concursului, care își rezervă dreptul de a le publica în scopuri propagandistice și fără a le remunera.

– Concursul cuprinde următoarele grupuri tematice :

Grupa 1 Omul – făuritorul vieții sale

Fotografiile acestei grupe vor reprezenta pe omul zilelor noastre și străduințele sale de a soluționa problemele actuale. Temele pot proveni atât din viața socială, cît și din cea personală.

85/62 9th Taipei International Salon of Photography

CS : general + nature
AD : The Phot. Soc. of Taipei
P.O. Box 3755
Taipei, TAIWAN

DAT : 10.09.85
FEE : 5, — US dolar

86/63 22t Challenge du Photo-Club Esch

M, CP : general + expérimnetale
AD : Photo Club Esch
Boîte Postale 96
L-4001 Esch-sur Alzette
B.D. de LUXEMBURG

DAT : 24.08.85
FEE : ind. 5, — US dolar
groupe : 3 US
CAT : +++
dolar

85/64 XL Salon Internacional de Arte Fotografico

M, CP, CS general
CS : Nature
Photojournalism
AD : Foto Club Buenos Aires
San José 181
Casilla de Corroero 5377
1000 Beunos Aires,
ARGENTINA

DAT : 10.06.85
FEE : 4, — US dolar

85/65 16e Salon Int. d'Art Photographique Macon

AD : Maison des Jeunes et de la
M, CP
Culture
24 rue de l'Héritan
F-71000 Macon, FRANȚA

DAT : 29.09.85
FEE : —
CAT : +++

85/66 Salon International PHOTOFAR AACCEA

CS
AD : Photo-Far
Patrick Mauchien —
B.P. 6
F-92269 Fontenay/Rost,
FRANȚA

DAT : 04.11.85
FEE : 4, — US dolar
CAT : ?

85/67 36th Singapore Int. Salon of Photography

M, CP, CS
AD : The Phot. Soc. of Singapore
Lorong 7 Geyland 01—06
Singapore 1438
REP, SINGAPORE

DAT : 07.06.85
FEE : M, CP : 3,50
US CS : 2,50 US
CAT : ++++

85/68 10. Internationaler Farbdia — Salon Linz

CS
AD : Kamerklub Linz,
Peter Roch
A-4010 Linz. AUSTRIA

DAT : 06.08.85
FEE : 5, — US dolar

85/59 International Exhibition Sri Lanka

M, CP : Th = Youth
AD : Nat. Uhot. Art. Soc.
of Sri Lanka
Colombo 10, SRI LANKA

DAT : 15.10.85
FEE. —

85/70 Salon Mondial d'Art Phot. Photamat Hornu

M, CP
AD : Didier Doiullez
B-7200 Colfontaine,
BELGIA

DAT : 11.10.85
FEE : 5, — US dolar
CAT : ?

85/71 28th Dum Dum Salon

AD : Poht. Art. Soc. of Dum
Dum
487/40 Jessore road
700 074 Calcuta, INDIA

DAT : 31.08.85
FEE : return postage
CAT : +

Simboluri

M = alb-negru
CP = color
CS = diapozitive
AV = audio-vizual
(diaporama)
Data = data limită
de primire
Taxa = taxă de admitere
AD = adresa
'x

SALOANE SUB PATRONAJ FIAP

84/01 Vigex 84 — Australia
84/02 Fotosport, Reus — Spania
84/03 Interphot 84 — Australia
84/04 9th Smethwick Colour Int. Exhibition — Marea Britanie
84/05 Folkestone Audiovisual Festival — Marea Britanie
84/06 Delta '84 — Belgia
84/07 XIIe Trofeo Guipuzcoa — Spania
84/08 1° Concorso Fot. Inter. Diacolor Dopolavoro Ferroviare,
Arrezzo — Italia
84/09 Auteurop 84 — FranȚa
84/10 Festival Diaporamas Bern 84 — ElveȚia
84/11 Paisley Int. Colour Slide Exh. — ScoȚia — Marea
Britanie
84/12 16e Salon International Nantes 84 — FranȚa
84/13 3e Salon International Artosa Tienen — Belgia
84/14 9e Festival Int. Diaporamas Mechelen — Belgia
84/15 15e Fotovlerdsahse Iris Aartrijke — Belgia
84/16 22nd Intern. Salon of Taiwan — Taiwan
84/17 5e Semaine Intern. de Diapositives de Martigues —
FranȚa
84/18 1. Int. Fotoausstellung um den Steirrischen
84/19 5e Salon Intern. RPC Liège — Belgia
84/20 18e Coupe Charles Pathé Vincennes — FranȚa
84/21 16th Howrah Colour Salon — India
84/22 Spectrum Int. Colour Slide Exhibition Guernsey —
Channel Islanda Marea Britanie
84/23 32nd Worcestershire Int. Exh. of Colour Photography —
Marea Britanie
84/24 6th RPS Audiovisual Festival Bath 1984 — Marea Britanie
84/25 6e Salon International Modane 84 — FranȚa
84/26 1e Salon Int. de Diapositives Crédit Lyonnais Paris —
FranȚa
84/27 3e Trofeo Int. „La Ciucchina” — Italia
84/28 Maitland Int. Salon of Photography — Australia
84/29 17th E.A. Int. Salon of Photography — Hong Kong
84/30 Santa Clara Valley Ing. Exh. of Photography — USA
84/31 San Francisco Intern. Exhibition — S.U.A.
84/32 60. Salon International de Zaragoza — Spania
84/33 Intercontinental „Euro Picamera” — Belgia
84/34 P.C.B. 84 Bourg-en Bresse — FranȚa
84/35 71st Southampton Int. Exh. of Photography —
Marea Britanie
84/36 10e Salon International Sobeka Zwevegem — Belgia
84/37 New Zealand Int. Exhibition of Photography 1984 —
Noua Zeelandă
84/38 2e Salon Int. de Molières-sur-Cèze — FranȚa
84/39 7e Salon Int. de Diapositives de Foix — FranȚa
84/40 Ille International Salon Sabadell — Spania
84/41 4th Malmö Int. Exhibition of Photography — Suedia
84/42 WFF Int. Colour Slide Exhibition — Marea Britanie
84/43 Bristol Salon of Photography — Marea Britanie
84/44 NCPF 5th Int. Exh. of Colour Transparencies —
Marea Britanie

84/45 Festival Intern. du Film de tourisme de Tarbes —
FranȚa
84/46 87th Scottish Salon of Photography — Marea Britanie
84/47 2nd Manila Int. Exh. of Colour Photography —
Filipine
84/48 2nd Intern. Tapiola Exh. of Photographic Art —
Finlanda
84/49 26th Sydney Int. Exh. of Ohorography — Australia
84/50 Ille Salon Int. de St. Germain-en-Laye — FranȚa
84/51 XXXIV Salon Int. de Arte Fotografico de Buenos
Aures — Argentina
84/52 Birlenhead International Salon — Marea Britanie
84/53 Edinburgh Int. Exh. of Pictorial Photography —
ScoȚia — Marea Britanie
84/54 48e Salon Int. de Arte Fotografico — Argentina
84/55 2e Festival Diacolors „Il Cupolone”, Fireze — Italia
84/56 Angourama 84 — FranȚa
84/57 16. Eurodias 84 Germinal/Mainleus — Belgia
84/58 2nd Penang International Photo Salon — Malaezia
84/59 Bidfest Brisbane Int. Diaporama Festival — Australia
84/60 21e Challenge Mondial du PCE Esch — Luxemburg
84/61 30th Irish salon of Photography — Inlanda
84/62 Ost. P.A.C. Biennial Chinsurah — India
84/63 49th Midlands Salon — Marea Britanie
84/64 Festival International de l'Image d'Epinal — FranȚa

84/65 33rd Rosario International Salon 1984 — Argentina
84/66 5e Salon Intern. de Landerneau — FranȚa
84/67 Minnesota Botany 1984 — S.U.A.
84/68 1° Concorso Int. Madonnina dei Centauri — Italia
84/69 15e Salon Intern. de Macon — FranȚa
84/70 7e Euro-Festival Diaporama — Belgia
84/71 27th Dum-dum Salon — India
84/72 8th DIMB Salon 1984, Bhopal — India
84/73 Ille Mostra Internazionale „Perugia 84” — Italia
84/74 25e Festival Int. Diaporama Vichy — FranȚa
84/75 Algarve Photo Salon — Portugal
84/76 XIIe Trofeo Guipuzcoa — Spania
84/77 Miami Valley Photo-journalism — S.U.A.
84/78 39 th Kong Kong Int. Salon of Photography —
Kong-Kong

84/79 35 th Singapore Int. Salon of Photography — Singapore
84/80 4th Andhra Pradesh Akademi International Salon —
India
Saloane de autori
84/AUT/01 6e Salon International de Dijon — FranȚa
84/AUT/02 XVIIIe Salon International de Reims — FranȚa
84/AUT/03 12e Salon Mondial „Virton 84” — Belgia
84/AUT/04 2e Salon International de Denain — FranȚa
84/AUT/05 Salon International ABPC Bruxelles — Belgia

Willy Hengl – Fără titlu

Willy Hengl – Fără titlu